

Logistika otpreme proizvoda na primjeru tvrtke Drvenjača d.d. Fužine

Levar, Nensi

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies, Rijeka / Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:187:128427>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-19**



Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet
University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies - FMSRI Repository](#)



**SVEUČILIŠTE U RIJECI
POMORSKI FAKULTET**

NENSI LEVAR

**LOGISTIKA OTPREME PROIZVODA NA PRIMJERU
TVRTKE DRVENJAČA D.D. FUŽINE**

ZAVRŠNI RAD

Rijeka, 2024.

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
POMORSKI FAKULTET**

**LOGISTIKA OTPREME PROIZVODA NA PRIMJERU
TVRTKE DRVENJAČA D.D. FUŽINE
LOGISTICS OF PRODUCT SHIPPING ON THE EXAMPLE OF
DRVENJAČA D.D. FUŽINE
ZAVRŠNI RAD
BACHELOR THESIS**

Kolegij: Međunarodno otpremništvo

Mentor: prof. dr. sc. Tanja Poletan Jugović

Komentor: Adrijana Agatić, mag. ing. logist.

Studentica: Nensi Levar

Studijski program: Logistika i menadžment u pomorstvu i prometu

JMBAG: 0112084083

Rijeka, rujan 2024.

Studentica: Nensi Levar

Studijski program: Logistika i menadžment u pomorstvu i prometu

JMBAG: 0112084083

IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI ZAVRŠNOG RADA

Kojom izjavljujem da sam završni rad s naslovom

LOGISTIKA OTPREME PROIZVODA NA PRIMJERU TVRTKE DRVENJAČA D.D.
FUŽINE

izradila samostalno pod mentorstvom

Prof.dr.sc. Tanja Poletan Jugović

Adrijana Agatić, mag. ing. logist.

te komentorstvom _____

U radu sam primijenila metodologiju izrade stručnog/znanstvenog rada i koristila literaturu koja je navedena na kraju završnog rada. Tuđe spoznaje, stavove, zaključke, teorije i zakonitosti koje sam izravno ili parafrazirajući navela u završnom radu na uobičajen, standardan način citirala sam i povezala s fusnotama i korištenim bibliografskim jedinicama, te nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Rad je pisan u duhu hrvatskoga jezika.

Studentica



Nensi Levar

Studentica: Nensi Levar

Studijski program: Logistika i menadžment u pomorstvu i prometu

JMBAG: 0112084083

IZJAVA STUDENTICE – AUTORICE O JAVNOJ OBJAVI OBRANJENOG ZAVRŠNOG RADA

Izjavljujem da kao studentica – autorica završnog rada dozvoljavam Pomorskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Pomorskog fakulteta.

U svrhu podržavanja otvorenog pristupa završnim radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Pomorskog fakulteta, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog ograničenja mog završnog rada kao autorskog djela pod uvjetima Creative Commons licencije CC BY Imenovanje, prema opisu dostupnom na <http://creativecommons.org/licenses/>

studentica - autor

Levar

SAŽETAK

Osnovni problem istraživanja u ovom radu je analiza posebnosti i složenost logistike otpreme proizvoda unutar poslovanja tvrtke Drvenjače d.d. Fužine s posebnim naglaskom na specifičnosti pomorske otpreme proizvoda. U radu je naglašena procedura otpreme proizvoda do krajnjeg kupca. Sukladno definiranom problemu istraživanja, ciljevi istraživanja su obraditi relevantne zakone, propise i dokumentaciju povezanu s nabavom proizvoda, uključujući otpremnicu, teretnicu, račune, Incoterms paritete, akreditive i ostale dokumente i isprave koji su ključni u međunarodnj pomorskoj otpremi i poslovanju. Pri tom je navedeno obrađeno u teorijskom smislu, a potom i u praktičnom smislu na konkretnom primjeru iz prakse poslovanje tvrtke Drvenjača d.d. Uutar prakse poslovanja navedene tvrtke obrađen je konkretan primjer uključujući faze zaključivanja kupoprodajnog ugovora za određeni proizvod, zaključene paritete otpreme, proizvodnju proizvoda te otpremu pomorskim ili kopnenim prijevozom.

Ključne riječi: logistika otpreme, faze otpreme, otpremnički poslovi, pomorski i kopneni transport, dokumenti i isprave.

SUMMARY

The main research problem of this paper is the analysis of the peculiarities and complexity of the shipping logistics within the company „Drvenjače d.d.“ Fužine with a special emphasis on the specifics of shipping products by sea. The paper emphasizes the procedure of shipping the product to the final customer. In accordance with the defined research problem, the objectives of the research are to process the relevant laws, regulations and documentation related to the procurement of products, including the waybill, bill of lading, invoices, INCOTERMS parities, letters of credit and other documents that are crucial in international maritime shipping and business. In doing so, the above was processed in a theoretical sense, and then in a practical sense, using a concrete example from the practice of the business of the company Drvenjača d.d.. Within the business practice of the aforementioned company, a concrete example is processed, including the stages of concluding a sales contract for a specific product, shipping parities, product production and shipping by sea or land transport.

Key words: shipping logistics, shipping stages, shipping operations, sea and land transport, documentation and paperwork.

SADRŽAJ

SAŽETAK	I
SUMMARY	II
SADRŽAJ	III
2. OSNOVNA ODREĐENJA LOGISTIKE OTPREME I DOPREME PROIZVODA	3
2.1. DEFINICIJA I RAZVOJ LOGISTIKE	3
2.2. VRSTE LOGISTIKA U SLUŽBI OTPREMNIČKOG I TRGOVINSKOG POSLOVANJA	4
2.3. SPECIFIČNOSTI <i>IN-HOUSE</i> LOGISTIKE	5
3. ULOGA MEĐUNARODNOG OTPREMNIKA U LOGISTICI OTPREME I DOPREME PROIZVODA	7
3.1. POJAM I VRSTE OTPREMNIŠTVA	7
3.2. POSLOVI I AKTIVNOSTI OTPREMNIKA	7
3.3. INCOTERMS PARITETI PRIMJENJIVI NA SVIM VRSTAMA TRANSPORTA	8
3.4. INCOTERMS PARITETI PRIMJENJIVI ISKLJUČIVO NA POMORSKI I RIJEČNI TRANSPORT	11
4. OSNOVNE ZNAČAJKE I PREGLED DJELATNOSTI TVRTKE DRVENJAČA D.D.	13
4.1. OSNOVNA OBILJEŽJA POSLOVANJA TVRTKE	13
4.2. SPECIFIČNOSTI NABAVE I DOPREME SIROVINA ZA PROIZVODNJU MEHANIČKE CELULOZE	16
4.3. SPECIFIČNOSTI PROIZVODNJE MEHANIČKE CELULOZE	17
4.5. IZVOZNI POSTUPAK I OTPREMA PROIZVODA NA KONKRETNOM PRIMJERU	19
4.5.1. <i>Zaprimanje narudžbe</i>	19
4.5.2. <i>Ugovaranje Incoterms pariteta</i>	19
4.5.3. <i>Ugovaranje prijevoza robe</i>	20
4.5.4. <i>Kopnena otprema proizvoda</i>	21
4.5.5. <i>Pomorska otprema proizvoda</i>	22
5. ZAKLJUČAK	41
LITERATURA	43
POPIS GRAFIKONA	45

POPIS SLIKA.....	45
-------------------------	-----------

1. UVOD

Otprema proizvoda je logistički proces koji je prisutan u poslovanju poduzeća usko vezanih uz proizvodnju. U radu se prikazuje kako se ovaj, na prvi pogled jednostavan proces, sastoji od mnoštva specifičnih postupaka i mehanizama. U radu je prikazana složenost logističkog procesa otpreme proizvoda od samog početka i pronalaženja adekvatnog prijevoza do dostavljanja pošiljke na krajnju adresu.

Kao primjer kompanije koja svoje poslovanje bazira upravo na procesu otpreme, obrađuje se primjer otpreme unutar poslovanja tvrtke Drvenjača d.d. smještena u Fužinama. Tvrtka trenutno posluje 49 godina, te je kroz godine doživjela velike napretke u ekonomskom i gospodarskom aspektu zahvaljujući efikasnoj i organiziranoj politici procesa otpreme proizvoda. Brza adaptacija i optimalnost poslovanja u kontekstu izvoza i otpreme proizvoda, ovu tvrtku čine relevantnim primjerom uspješne organizacije postupaka otpreme i izvoza proizvoda. U radu se daje pregled i razvoj tvrtke od njenih začetaka 70-tih godina kao OOUR do danas, te se posebno naglašava suradnja tvrtke s ostalim partnerima koji su bitni za organizaciju otpreme, transporta i izvoza proizvoda tvrtke i sistematizacija u prijevozu i otpremi. Prikazati će se područja iz kojih se nabavlja roba koja nakon prolaska kroz razne tehničko-tehnološke procese postaje spremna za izvoz.

U uvodnom dijelu istraživanja definiran je problem istraživanja te su navedeni osnovni ciljevi istraživanja. U drugom dijelu rada s naslovom „Osnovna određenja logistike otpreme i dopreme proizvoda“ obrađeno je što je to logistika, te ukratko njen nastanak i razvoj kroz stoljeća. Nakon toga objašnjeno je kako se logistika dijeli u odnosu na određene faktore. Za kraj drugog dijela pobliže se istražuju posebitosti *in-house* logistike kao relevantne vrste za daljnji tijek rada. U trećem dijelu istraživanja naslovom „Uloga međunarodnog otpremnika u logistici otpreme i dopreme proizvoda“ ponajprije je objašnjeno što je to otpremništvo i tko je međunarodni otpremnik, nadalje ovo istraživanje dotiče se otpremnikovih poslova i aktivnosti u teorijskom dijelu kako bi kasnije u praktičnom primjeru bolje bila prikazana otpremnička svakidašnjica u tvrtci. Posljednji i pretposljednji odlomak ovog podnaslova objašnjavaju specifičnosti pomorske i kopnene otpreme robe, koje otpremnik vrlo dobro mora poznavati. Četvrti, ujedno i predzadnji dio rada pod naslovom „Primjer otpremničkog poslovanja na

primjeru tvrtke Drvenjača d.d, Fužine“ započinje razlaganjem osnovnih obilježja poslovanja tvrtke, njenog povjesnog razvoja i ulaganja od 1970-ih do danas. Sljedeća bitna stavka ovog rada jest nabava i prerada sirovine. Rad spominje neke od najvećih partnera tvrtke Drvenjače d.d. što u kupnji gotovog proizvoda koji tvrtka prodaje, što u potpomaganju dobave sirovina za proizvodnju. Peta i posljednja točka četvrtoga dijela rada fokusira se na izvoz i otpremu kojima se bave otpremnici koje Drvenjača d.d. ima *in-house*. U zaključku su dana najvažnija zapažanja na temu istraživanja te su posebno istaknute specifičnosti i faze otpreme kao bitnog dijela poslovanja tvrtke koja se bavi izvozom proizvoda.

2. OSNOVNA ODREĐENJA LOGISTIKE OTPREME I DOPREME PROIZVODA

U ovom poglavlju opisana su osnovna određenja logistike otpreme i dopreme proizvoda, to jest definicija i povijesni razvoj samog pojma logistike. Nadalje, definiraju se razne vrste i podvrste logistike u službi otpremničkog i trgovinskog poslovanja, te se približava svrha i značaj svake pojedine vrste u logističkom lancu. Poseban naglasak stavlja se na *in-house* logistiku i njezinu važnost u efikasnom i optimalnom funkcioniranju tvrtke u moderno doba.

2.1. DEFINICIJA I RAZVOJ LOGISTIKE

Koristi se nekoliko različitih definicija logistike. Tako se navodi da je logistika svaka radnja koja se provodi kako bi proizvod mogao doći do potrošača s mjesta na kojem se dobivaju sirovine, prolazeći kroz mjesto njegove proizvodnje.¹ Također, postoje i kraći oblici definicije kao što je: Logistika je proces kretanja robe od prijema do isporuke klijentu², te: Logistika obuhvaća sve sustave i procese koji omogućavaju kretanje materijalnih i nematerijalnih tokova.³ Najpotpunija, te ujedno i definicija kojom će se u ovom radu voditi jest: Logistika je planiranje, organiziranje, kontrola i realizacija robnih tokova od mjesta nastanka do mjesta prodaje preko proizvodnje i distribucije do krajnjeg korisnika sa ciljem zadovoljenja zahtjeva tržišta uz minimalne troškove i minimalne investicije.⁴

Kroz povijest, logistika se pojavljivala u različitim oblicima i koristila u različite svrhe. Prvu put se spominje u kontekstu antičkog rima u procesu upravljanja državnih rezerva. Od Bizanta do vremena drugog svjetskog rata, logistika je evoluirala u funkciju vojne doktrine, što bi značilo da se upotrebljavala u svrhu taktike i strategije, kao naprimjer planiranje i upravljanje kretanjem vojske, to jest prebacivanje trupa za vrijeme drugog svjetskog rata.⁵ Danas se logistiku određenog poduzeća može podijeliti na 4 osnovne faze. 1. faza ili logistika nabave bavi se dobavom sirovina, poluproizvoda, rezervnih dijelova i različitih potrošnih i proizvodnih materijala. Slijedeća faza je logistika proizvodnje, nakon nje slijedi logistika

¹ <https://hr.economy-pedia.com/11031425-logistics> (28.04.2024.)

² Bloomberg D. J., LeMay S., Hanna J. B. (2006): Logistika, Mate d.o.o., str. 17 (17.06.2024.)

³ Ibidem (17.06.2024.)

⁴ Ibidem, p.18 (21.06.2024.)

⁵ <https://www.mecalux.com/blog/logistics-history-origin> (01.09.2024.)

distribucije gotovih proizvoda, poluproizvoda ili rezervnih dijelova. 4. i finalna faza je logistika povratnih i otpadnih materijala koju ogleđamo u reciklaži, robi s reklamacijom i praznoj ambalaži.⁶

Što se tiče samog funkcionalnog razgraničenja logističkog sustava, može se podijeliti na 5 glavnih sustava. Sustav realizacije narudžbi koji ima funkciju planiranja, realizacije, kontrole, prikupljanja podataka i sl. Transportni sustav odgovara za distribuciju, sabiranje zahtijeva, prostorno premošćivanje i planiranje pošiljki. Sustav zaliha izjednačava ponudu i potražnju, te pruža zaštitu i sigurnosti robe, vremensko terminiranje isporuke i supstituciju. Svrhu skladišnog sustava ogleđamo u vremenskom, prostornom i kapacitivnom izjednačavanju, čuvanju i sortiranju robe, te komisioniranju i pripremi robe za transport. Poslijednji sustav jest sustav pakiranja, koji ima logističku funkciju zaštite, manipuliranja, transporta, skladištenja i pretovara tereta.⁷

2.2 VRSTE LOGISTIKA U SLUŽBI OTPREMNIČKOG I TRGOVINSKOG POSLOVANJA

Otpremništvo i trgovinsko poslovanje su grane koje svoje principe djelovanja temelje na logističkim aktivnostima koje uključuju upravljanje i koordinaciju protoka robe, usluga i informacija od točke podrijetla do točke potrošnje. Sukladno tome, postoji velik broj različitih vrsta logistika odgovornih za učinkovitu, ekonomičnu i kvalitetnu isporuku robe. Uvozna i izvozna logistika svakako su jedne od temeljnih vrsta u svijetu otpremništva i trgovine. Uvoznu logistiku čine aktivnosti koje se odnose na zaprimanje, rukovanje i skladištenje sirovina ili proizvoda od dobavljača. Glavna uloga joj je osigurati da su potrebni materijali dostupni za proizvodnju ili prodaju, te da se zaprimaju u dobrom stanju i na vrijeme. Što se tiče izvozne logistike, ona se većinski sastoji od procesa vezanih uz skladištenje i prijevoz finalnog produkta od proizvođača do krajnjeg kupca. Finalni proizvod mora se dostaviti u pravo vrijeme, na pravo mjesto, u pravoj količini i u pravom stanju kako bi se osiguralo zadovoljstvo kupca. Nadalje, povratna logistika je također jedna od ključnih stavki u pogledu zadovoljstva kupca i ekološkom aspektu tvrtke. Uključuje procese recikliranja i povratka proizvoda od strane kupca

⁶ <https://www.inboundlogistics.com/articles/types-of-logistics-management/> (31.08.2024.)

⁷ Zelenika, R.: Međunarodna špedicija, Ekonomski fakultet, Rijeka, 1996. (01.09.2024.)

prema tvrtki. Svrha je reduciranje rasipanja materijala i vraćanje vrijednosti već iskorištenim proizvodima. Sljedeća grana logistike je tzv. Treća strana u logistici – 3PL (engl. *Third Party Logistics*). Obilježava ju *outsourcing* logističkih aktivnosti kompanijama koje su specijalizirane u tom polju. Omogućuje lakše poslovanje pomoću specijaliziranih logističkih pružatelja usluga, a samim time olakšava daljnji razvitak tvrtke. Sa razvitkom tehnologije i sve većim zahtjevima kupaca i tvrtki nastala je tzv. Četvrta strana u logistici – 4PL (engl. *Fourth Party Logistics*). Dok je 3PL operater zadužen samo za izolirane logističke aktivnosti, 4PL operater ide korak dalje te upravlja cijelokupnim dobavnim lancem u ime tvrtke. Cilj je ubrzavanje i optimizacija logističkih procesa kontroliranjem i usklađivanjem rada različitih 3PL operatera unutar tvrtke, razvijajući pritom preciznu i automatiziranu logističku mrežu. Sljedeća na redu je globalna logistika, kojoj je glavna zadaća reguliranje i upravljanje prekograničnih robnih tokova. Logistika „hladnog lanca“ uključuje transport i skladištenje lakopokvarljivih proizvoda, dok se logistika zadnje milje brine o završnoj etapi transporta proizvoda, odnosno prijevoz od distribucijskog centra do krajnjeg korisnika.

2.3. SPECIFIČNOSTI *IN-HOUSE* LOGISTIKE

In-house logistika odnosi se na upravljanje i izvršavanje logističkih funkcija od strane tvrtke korištenjem vlastitih resursa i osoblja, a ne vanjskim pružateljima usluga logistike.⁸ Tvrtke koje izaberu *in-house* logistiku zadržavaju potpunu kontrolu nad procesima opskrbnog lanca, što im omogućuje izravan nadzor i optimizaciju svakog aspekta logističkih operacija. Jedna od primarnih prednosti interne logistike je mogućnost prilagođavanja logističkih procesa specifičnim potrebama tvrtke, što dovodi do potencijalno veće učinkovitosti i odziva.⁹ Ovaj pristup može povećati fleksibilnost jer se tvrtke mogu brzo prilagoditi promjenama u potražnji, tržišnim uvjetima ili internim prioritetima bez potrebe za koordinacijom s vanjskim pružateljem usluga. Osim toga, unutarnja logistika omogućuje bolju integraciju s drugim poslovnim funkcijama kao što su proizvodnja, prodaja i korisnička služba, potičući koheziju poslovanja. Upravljanje logistikom zahtjeva svojevrsna ulaganja u infrastrukturu, tehnologiju i ljudske

⁸ <https://optimoroute.com/in-house-delivery/> (01.09.2024.)

⁹ <https://expressitdelivery.com/blog/in-house-vs-outsourced-logistics> (01.09.2024.)

resurse. Tvrtke trebaju razviti i održavati vlastitu logističku stručnost i sposobnosti, što je veoma složen i dugotrajan proces koji zahtijeva popriličan udio resursa.

Jedan od najboljih primjera *in-house* logistike je upravo Drvenjača. Počevši od organizacije nabave i zaprimanja sirovina do proizvodnje i daljnjeg izvoza, Drvenjača većinu logističke operacije povezivanja ovih procesa odrađuje samostalno, bez *outsourcinga*. Tvrtka na početku godine ugovara godišnju količinu sirovina sa dobavljačima. Samostalno vrše prijevoz sirovina od dobavljača do vlastitih pogona na način da se odredi količina sirovine koju će prevesti svakog dana do kraja tekuće godine. Nadalje, sirovina se zaprima, skladišti i transportira do proizvodnih jedinica gdje se pretvara u mehaničku celulozu, čiji se proces nastajanja detaljnije opisuje u nastavku rada. Mehanička celuloza se izvozi kontejnerima u Tunis, Tursku i Indiju, tokom čega Drvenjača osobno vrši sve logističke operacije, od prijevoza, skladištenja, ukrcaja i iskrcaja... Drugo područje izvoza jest zapadna Europa, gdje se roba prevozi na kamionima sa ceradom. To je jedini slučaj u logističkoj operaciji gdje Drvenjača *outsourca* prijevoz svoje robe.

Koliko je *in-house* logistika bitna i kako ju zapravo nije ni malo jednostavno održavati na optimalnoj razini se najbolje može vidjeti iz primjera tvrtke Toys „R“ Us. Nekada najveća američka trgovina igračaka savršen je primjer nekvalitetne *in-house* logistike. Jedan od najvećih problema s kojim se tvrtka suočavala jest upravljanje zalihama. Nerijetko se dešavala situacija u kojoj bi na skladištu tvrtka imala previše nepopularne robe koju nisu mogli prodati, te ujedno manjak popularne robe, što bi dovodilo do propuštene prilike za ostvarivanje profita. Drugi problem javlja se u obliku *E-commerce-a*. Internetska stranica tvrtke Toys „R“ Us je često imala problema sa procesuiranjem narudžba što je rezultiralo neizvršenim narudžbama i u globalu veoma nezadovoljnim kupcima. Zbog neefektivnih i skupih logističkih procesa javljaju se visoki operativni troškovi koji su doprinjeli financijskim problemima. Tvrtka nije uspjela pronaći način kako pojednostaviti vlastite operacije i smanjiti troškove, što je postajalo sve veći i veći problem u borbi s ostalim fleksibilnijim i adaptivnijim tvrtkama na tržištu. Zakašnjela prilagodba na nove logističke tehnologije kao što je praćenje inventara i naprednih sustava za upravljanje skladištima također su ostavili dubok trag. Svi ovi nedostaci u *in-house* logistici doveli su do bankrota tvrtke Toys „R“ Us u 2017. godini, te zatvaranju svih trgovina u SAD-u 2018.

3. ULOGA MEĐUNARODNOG OTPREMNIKA U LOGISTICI OTPREME I DOPREME PROIZVODA

U slijedećem poglavlju rada naglasak se stavlja na djelatnost otpremništva. Daljnji tekst prvo će definirati sami pojam, značaj i vrste otpremništva. Zatim se pojašnjava od čega se sastoji posao otpremnika i kakve sve vrste otpremnika postoje. Detaljno se analiziraju Incoterms pariteti koji su od ključne važnosti u svakodnevnom poslovanju otpremnika. Radi lakšeg shvaćanja i predodžbe pariteti su podijeljeni na opće, odnosno primjenjive na sve vrste transporta te primjenjive samo na morski i unutarnji plovni transport.

3.1. POJAM I VRSTE OTPREMNIŠTVA

Otpremništvo je specijalizirana privredna djelatnost koja se bavi organizacijom otpreme robe i drugim poslovima s tim u vezi.¹⁰ Poslovi u otpremništvu se dijele na 3 glavne kategorije: prijevoz, skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu kao što su otpremanje tereta, carinjenje, izdavanje i nabava transportnih dokumenata i tovarnih listova itd. Zbog svoje raznovrsnosti i složenosti postoji više kriterija za klasifikaciju poslova. Tako prema teritorijalnom krugu poslovanja otpremništvo dijelimo na nacionalno i međunarodno.¹¹ Prema teritorijalnim obilježjima poslovanja može se klasificirati pomorsko, cestovno, željezničko, zračno i riječno otpremništvo.¹² Ako bi se u obzir uzimale vrste prijevoza, otpremništvo se dijeli na brzovozno, sporovozno, ekspresno, vagonsko, komadno, masovno i kombinirano.¹³ Na osnovu svoje svestranosti i različitih polja koja pokriva, može se zaključiti kako je otpremništvo jedno od glavnih elemenata u lancu prometne logistike.

3.2. POSLOVI I AKTIVNOSTI OTPREMNIKA

Međunarodni otpremnik osoba je koja se bavi nizom aktivnosti vezanima uz međunarodni promet i vanjskotrgovinsku razmjenu. Njegovi poslovi dijele se na osnovne i specijalne poslove. Osnovne poslove otpremnik vrši na dnevnoj bazi pri zaključivanju svakog špediterskog

¹⁰ [otpremištvo | Hrvatska tehnička enciklopedija \(lzmk.hr\)](#) (17.07.2024)

¹¹ Zelenika, R.: Međunarodna špedicija, Ekonomski fakultet, Rijeka, 1996. str. 71.-73. (01.09.2024.)

¹² Ibidem (01.09.2024.)

¹³ Ibidem (02.09.2024.)

ugovora. Prije svega posao svakog otpremnika sastoji se od korespondencije. Elektronska pošta i telefon najviše su korišteni alati koje otpremnici koriste kako bi kontaktirali sa svim strankama u otpremno-dopremnom procesu. Ostatak poslova sastoji se od istraživanja tržišta, pronalaska adekvatnog prijevoza robe, opreme, dopreme, provoza, pribavljanja isprava i odgovarajuće dokumentacije, kontrole ispravnosti dokumenata, poslovi vezani uz carinjenje, obračun troškova, zaključivanje ugovora o prijevozu, kupoprodaji, transportnom osiguranju i skladištenju. Može se reći da otpremnik kao takav obuhvaća tri temeljne jedinice: otpremnik kao gospodarstvenik, otpremnik kao stručnjak i otpremnik kao menadžer. Temeljne vrste otpremnika mogu se podijeliti na lučkog, cestovnog, željezničkog, zračnog i riječnog otpremnika.

3.3. INCOTERMS PARITETI PRIMJENJIVI NA SVIM VRSTAMA TRANSPORTA

Zadnja važeća verzija Incoterms pariteta je iz 2010. godine. 7 od ukupno 11 pariteta primjenjivo je na sve vrste prijevoza, dok je 4 primjenjivo isključivo na pomorski promet.

Pravila Incoterms za franko prijevoznika (FCA): Isporučeno na mjesto (DAP), Isporučeno i istovareno (DPU) i Isporučeno s plaćenim pristojbama (DDP) sada uzimaju u obzir da roba mora biti prevezena bez uključenosti trećih osoba, nego zapravo upotrebom vlastitih prijevoznih sredstava.¹⁴ Pravilo Isporučeno na terminalu (DAT) promijenjeno je u pravilo Isporučeno i na mjesto istovareno (DPU) kako bi se razjasnilo da odredište može biti bilo koje mjesto, a ne samo „terminal”.¹⁵

Incoterms pariteti koji se primjenjuju u svim vrstama transporta jesu:

- EXW – Ex Works EXW - franko tvornica prodavatelj stavlja robu na raspolaganje u svojim prostorijama. Kupac je odgovoran za sve ostalo. Ovaj uvjet usmjerva maksimalnu odgovornost na kupca, a minimalnu na prodavatelja. Izraz *Ex Works* često se koristi kod izračuna početne ponude za prodaju robe bez uključenih troškova. EXW znači da prodavatelj ima robu spremnu za preuzimanje u svojim prostorijama (radionica, tvornica, skladište, pogon) u dogovoren dan i vrijeme. Kupac snosi sve troškove prijevoza i rizik dovoza robe do krajnjeg odredišta.

¹⁴ <https://hr.kuehne-nagel.com/hr/-/znanje/pariteti-incoterms-2020> (30.08.2024.)

¹⁵ Ibidem (30.08.2024.)

Prodavatelj ne utovara robu na teretna vozila i ne carini je za izvoz. Ako prodavatelj ipak utovari robu, on to čini na rizik i trošak kupca. Ako obje stranke žele da prodavatelj bude odgovoran za utovar robe na polasku i da snosi rizik i sve troškove takvog utovara, to mora biti jasno navedeno dodavanjem izričite formulacije u tom smislu u kupoprodajni ugovor.¹⁶

- FCA – Free Carrier – franko prijevoznik: Prodavatelj isporučuje ocarinjenju robu, spremnu za izvoz, prijevozniku kojeg unaprijed odredi kupac.
- DAP – Delivered at Place - isporučeno na mjesto: Prodavatelj plaća prijevoz do navedenog mjesta, osim troškova vezanih uz uvozno carinjenje, i preuzima sve rizike prije nego što je roba spremna za istovar od strane kupca.
- CPT – Carriage Paid To - vozarina plaćena do: Troškove prijevoza snosi prodavatelj kao i rizik. Rizik prelazi s prodavatelja na kupca u trenutku predaje tereta prvom prijevozniku na unaprijed dogovorenom mjestu.¹⁷
- CIP – Carriage and Insurance Paid to - vozarina i osiguranje plaćeni do: CPT+troškovi osiguranja.
- DAT – Delivered at Terminal - isporučeno na terminalu: Prodavatelj finalizira isporuku kada se roba, nakon što je istovarena iz prispjelog prijevoznog sredstva, stavi na raspolaganje kupcu na unaprijed imenovanom terminalu u određenoj luci istovara. "Terminal" uključuje bilo koje mjesto, natkriveno ili ne, kao što je riva, skladište, kontejnersko dvorište ili cestovni, željeznički ili zračni teretni terminal. Prodavatelj snosi sve rizike uključene u dovoz i istovar robe na terminalu u navedenoj luci ili terminalu.
- DDP – Delivered Duty Paid - isporučeno i plaćena carina: Prodavatelj je odgovoran za isporuku robe na naznačeno mjesto u zemlji kupca i plaća sve troškove dopremanja robe na odredište uključujući uvozne carine i poreze. Prodavatelj nije odgovoran za istovar. Ovaj se izraz često koristi umjesto ne-

¹⁶ <https://www.tp-machines.com/en/company/useful-information/35-parity-international-commercial-terms-incoterms> (23.04.2024)

¹⁷ Ibidem (23.04.2024)

Incoterm *Free In Store (FIS)*. Ovaj uvjet stavlja maksimalne obveze na prodavatelja i minimalne obveze na kupca.¹⁸

¹⁸ Ibidem (23.04.2024)

3.4. INCOTERMS PARITETI PRIMJENJIVI ISKLJUČIVO NA POMORSKI I RIJEČNI TRANSPORT

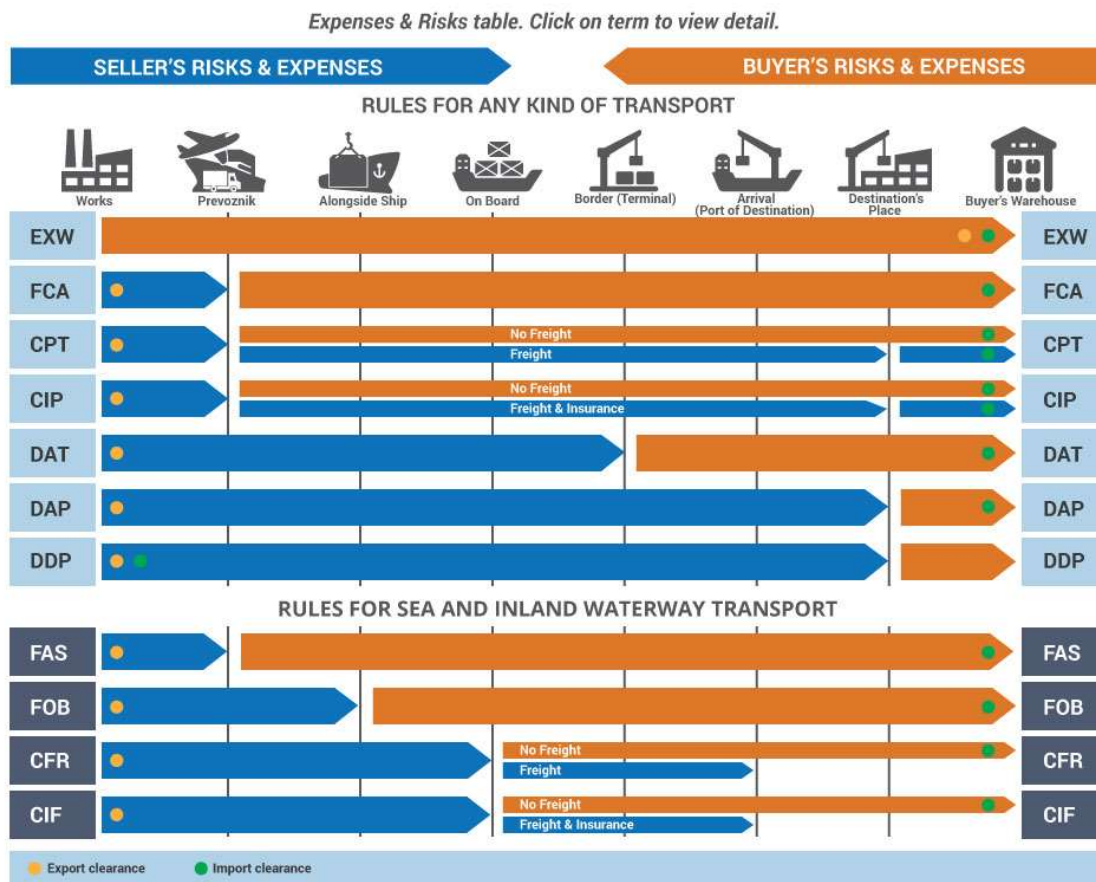
Incoterms pariteti koji se primjenjuju isključivo u pomorskom i riječnom transportu jesu:

- FOB – Free on Board - franko utovareno na brod: prodavatelj mora ukrcati robu na brod koji odredi kupac. Trošak i rizik su podijeljeni u smislu da trošak i rizik za teret snosi prodavatelj sve do trenutka kada ocarini robu za izvoz, te ista bude ukrcana na brod. dakle prelaskom brodske ograde, sav trošak i rizik prelazi na kupca. Ova vrsta pariteta primjenjiva je samo za pomorski prijevoz i prijevoz unutarnjim plovnim putovima, ali NE i za multimodalni pomorski prijevoz u kontejnerima. Kupac mora uputiti prodavatelja u pojedinosti o brodu i luci u kojoj se roba treba ukrcati, a nema upućivanja ili odredbe za korištenje prijevoznika ili otpremnika.
- FAS – Free Alongside Ship - franko uz bok broda: prodavatelj je dužan izvršiti transport do luke, odnosno uz bok broda, spremnu za utovar u dogovorenoj luci te ima obvezu izvozno ocariniti robu.¹⁹
- CFR – Cost and Freight - cijena s vozarinom: prodavatelj mora platiti troškove transporta do luke otpreme i vozarinu za dovoz robe do odredišne luke. Međutim, rizik se prenosi na kupca kada se roba ukrca na brod. Osiguranje robe NIJE uključeno. Ovaj izraz je ranije bio poznat kao CNF.²⁰
- CIF – Cost, Insurance and Freight - cijena sa osiguranjem i vozarinom: Jedina razlika koja razlučuje CIF od CFR-a jest ta da kod CIF-a prodavatelj uz troškove transporta i vozarine plaća i trošak osiguranja tereta.

¹⁹ Ibidem (23.04.2024)

²⁰ Ibidem (23.04.2024)

Slika 1. Odgovornost stranaka prema Inotermis paritetima



Izvor: <https://www.enpeks.rs/parity.html> (03.05.2024.)

Određeni pariteti veću odgovornost pri ptovoznom procesu stavljaju na prodavatelja, a neki na kupca. DDP i DAP Incoterms pariteti maksimalnu odgovornost stavljaju na prodvatelja, a minimalnu na kupca. Jedina razlika između DDP i DAP Incoterms pariteta jest ta što kupac po dolasku robe na mjesto preuzimanja kod DDP Incoterms pariteta kupac ne plaća uvezno carinjenje i poreze, dok kod DAP Incoterms pariteta kupacplaća carinu i porez. EXW, FCA i FAS Incoterms pariteti stavljaju maksimalnu odgovornost nakupca, a minimalnu na prodavatelja. Kod EXW, FCA i FAS pariteta prodavatelj stavlja robu na raspolaganje, u prvom slučaju neocarinjenu, u druga dva slučaja ocarinjenu na raspolaganje kupcu. Kupac se brine za sve ostalo.

4. OSNOVNE ZNAČAJKE I PREGLED DJELATNOSTI TVRTKE DRVENJAČA D.D.

U ovom poglavlju istraživanja analizirati će se djelatnost tvrtke Drvenjače D.D. Navedena tvrtka poslužiti će kao primjer poslovanja koje se temelji na velikom broju logističkih aktivnosti. Prikazana su osnovna obilježja poslovanja tvrtke kroz povijest, te objasniti specifičnosti procesa nabave materijala za proizvodnju i postupaka u samoj proizvodnji proizvoda. Kroz primjer maksimalno je približen cjelokupni postupak izvoza i otpreme proizvoda. Cijelokupna dokumentacija, zaprimanje narudžbe, ugovaranje pariteta i različitosti u kopnenoj i morskoj otpremi proizvoda samo su neki od postupaka koji su analizirani u ovom poglavlju.

4.1. OSNOVNA OBILJEŽJA POSLOVANJA TVRTKE

"Drvenjača" d.d. Fužine osnovana kao obrt za trgovinu, usluge i proizvodnju počela se graditi 1971. godine, a u proizvodnju je krenula 1975. godine. To je bila najrentabilnija investicija u tvornicu za proizvodnju RMP drvenjače, koja je rezultirala izgradnjom sljedećih kapaciteta:

- I. postrojenje za odkoravanje, proizvodnju i pranje sječke,
- II. trostupnjevito mljevenje, separaciju, odvodnjavanje,
- III. sušenje drvenjače i prešanje u bale,
- IV. skladište za gotov proizvod,
- V. kolska vaga,
- VI. baza za prerezivanje oblovine i mehaničko pročišćavanje otpadnih voda.

Drvenjača d.d. Fužine, osnovana je 1975. godine, u početku kao osnovna organizacija udruženog rada odnosno OOUR Šumskog gospodarstva Delnice. 1985. godine službeno postaje Radna organizacija za proizvodnju mehaničke celuloze, a 1993. godine vrši tranziciju iz radne organizacije u titulu pod kojom je poznata i danas, odnosno dioničko društvo za proizvodnju, usluge i trgovinu.

1981. godine slijedi investicija u poprečni rezač za proizvodnju 45% suhe drvenjače koja se ne suši u struji toplog zraka dobivenog sagorijevanjem ulja za loženje. Uštede će biti u smanjenoj potrošnji ulja za loženje. Naprotiv toga, cijena transporta i broj krcanja zabilježiti će

značajan porast. Razlog tome ogledamo u činjenici da drvenjača sadrži 55% vode, što znači da je svaka pojedina bala teža i većeg obujma. Povećana vlažnost rezultira u većoj ukupnoj tonaži tereta čiji se listovi slažu na paletu, što znači da će biti potreban veći broj kamiona i ukrcaja. Transport takve robe nije pogodan za veliku udaljenost.

1987. godine izgrađena je nova mehanizirana linija za proizvodnju sječke zbog povećanih materijalnih troškova pripreme sirovine. Starom sjekaonom moglo se sjeći u sječku odkoreno drvo duljine 1 do 2 metra, promjera 30 cm, a s novom linijom siječe se odkoreno drvo promjera 55 cm, duljine 5 i više metara. Za drvo promjera većeg od 55 cm ugrađena je križna sjekira. Njezina funkcija je da drvo prerezano na približno 1.5 metara dužine, siječe u četiri dijela.

1989. godine izgrađeno je postrojenje za izbjeljivanje drvenjače. Razlozi gradnje su tržište i nova mogućnost plasiranja drvenjače. Izbjeljivanje se vrši vodikovim peroksidom (H_2O_2) u lužnatom mediju (natrijev hidroksid, $NaOH$), a kao stabilizator se koristi vodeno staklo (Na_2SiO_3). 1990. godine izgrađeno je novo postrojenje za mehaničko pročišćavanje otpadnih voda. 1992. godine počeo je s radom UASB reaktor (Upflow Anaerobic Sludge Blanket). Njegova funkcija ogleda se u anaerobnom pročišćavanju otpadnih voda s bio masom, gdje se uz pomoć metanskih bakterija hlapive masne kiseline pretvaraju u metan (CH_4) i ugljik(IV)oksid (CO_2), odnosno bio plin.

1996. godine izgrađena je kotlovnica kapaciteta 3 MW, u istoj se spaljuje drvni otpad (kora). Sastoji se od sjeckalice za drvni otpad, deponija s grabuljarom, puževa za transport, peći, izmjenjivača topline i ionskih izmjenjivača za omekšavanje vode. Razlozi izgradnje kotlovnice su: korištenje otpada za grijanje upravne zgrade, grijanje loživog ulja, grijanje kemikalija (natrijeva lužina, vodeno staklo) i kao dio zamjene loživog ulja u sušenju drvenjače. Neupotrijebljen otpad odvezio se na deponij.

1998. godine separacija drvenjače zamijenjena je novom generacijom pod nazivom Delta Screen. 2000. godine u rad je pušteno postrojenje za aerobno pročišćavanje otpadnih voda. 2001. godine slijedi puštanje u rad novog stroja - dvoslitovne preše za odvodnju drvenjače TWP (Twin Wire Press). Uvođenje dvoslitovne preše jedan je od primjera praćenja pojave novih strojeva u drvnoj i papirnoj industriji, kako bi tvornica bila ukorak sa svjetskim trendovima. TWP omogućava bolju odvodnju mase, te ima veći kapacitet od starog stroja za odvodnju. Tvornica

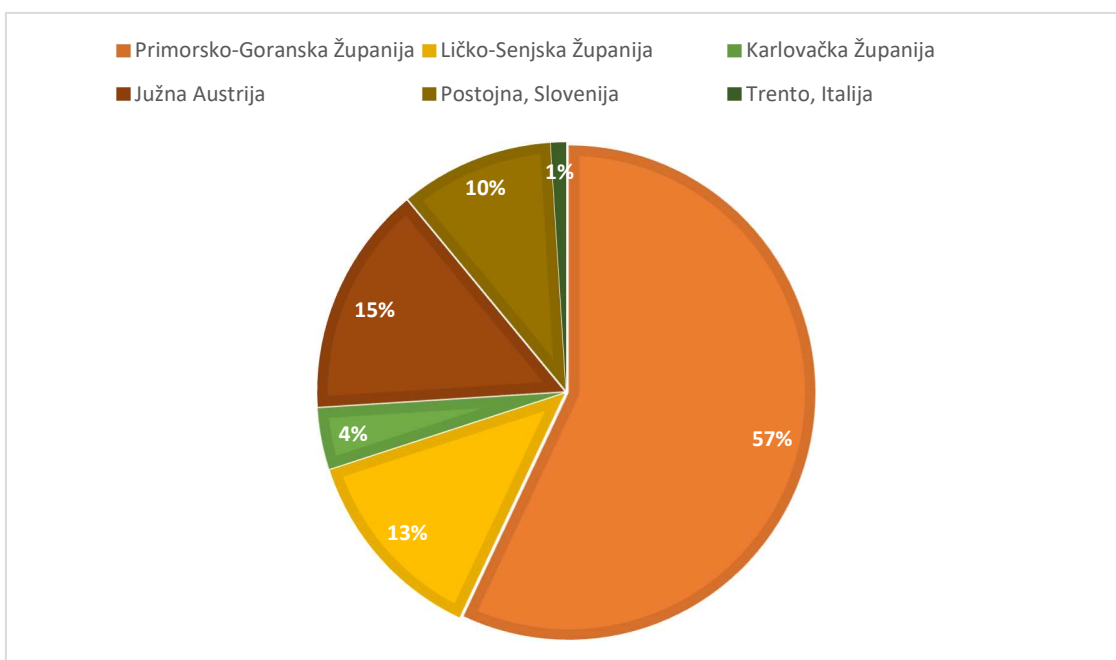
je nedugo nakon toga riješila problem sekundarnih sirovina (drvni otpad) tako da se više ništa ne deponira. Dio toga tvornica koristi za svoju kotlovnicu, a sve ostalo se prodaje. 2002. godine slijedi osuvremenjivanje linije za pripremu sječke puštanjem u rad Rotodruma koji omogućava dobivanje sječke iz oguzina (trupac velikog promjera odrezan oko panja drva). Nadalje, stara peć kotlovnice zamijenjena je novom, većeg kapaciteta, marke Kolbach (3,7 MW). Peć je suvremenog dizajna i omogućava spaljivanje drvnog otpada vlažnosti iznad 50% jer ima predsušaru za otpad. Otpad koji se nekad deponirao sada se u potpunosti zbrinjava spaljivanjem i prodajom. 2003. godine (26/27 svibanj) d.d. "Drvenjača" uvodi certifikat za kvalitetu ISO 9001/2002. Iste godine slijedi puštanje u rad automatizirane linije za omatanje bala. Ova investicija ogleda se u jednostavnijem praćenju zahtjeva kupaca za što kvalitetnijom pošiljkom. Slijedeće godine (19. svibanj 2004.g.) slijedi puštanje u rad još jedne faze u pročišćavanju otpadnih voda tvornice. Pušta se u rad preša za dehidraciju mulja (*Belt press*). Mulj se zbrinjava spaljivanjem, a u planu je i njegov plasman na tržište. U studenom 2005.g. uveden je sustav za upravljanje okolišem ISO 14 001/ 2004. Također, povećan je kapacitet postojeće sušare (Flash Dry), dogradnjom još jednog stupnja. Novo postrojenje, to jest bioenergana za dobivanje toplog zraka iz obnovljivih izvora energije-biomase, pušteno je u pogon 10. srpnja 2009.g. Ovom investicijom zamijenjeno je loživo ulje kao energent, koje se do tada koristilo za dobivanje toplog zraka kojim se suše vlakanca drvenjače. Time se umanjuju emisije u okoliš, to jest dimni plinovi. Jedina emisija ostaju pare iz dimnjaka novog kotlovskeg postrojenja koje je projektirano tako da zadovolji sve zakonske kriterije i propise. U prosincu 2009.g. uveden je sustav OHSAS 18001 za sigurnost na radu.

Celulozno drvo, dijeli se na četinjače i listače. Četinjače su smrekovina, jelovina i borovina, a listače su brezovina, johovina, bukovina, topolovina, lipovina i jasikovina. Sirovine od kojih se proizvodi drvenjača u tvornici u Fužinama su četinari dakle jela, smreka i bor, pilanski otpadci i jelovo rudno drvo. Drvenjača se može koristiti za proizvodnju papira i kartona, ovisno o količini upotrijebljene električne energije i stupnju mljevenja. Drvenjača d.d. je svoje tržište za mehaničku celulozu pronašla u inozemstvu, uslijed toga, gotovo sve ide u izvoz. Kapacitet Drvenjače kao proizvođača je 30.000 tona godišnje. RMP Drvenjača odnosno "*Refined Mechanical Pulp*" ili „rifajnerska“ drvenjača, izgrađena je po patentiranom postupku švedske firme Defibrator.

4.2. SPECIFIČNOSTI NABAVE I DOPREME SIROVINA ZA PROIZVODNJU MEHANIČKE CELULOZE

Godišnji kapacitet proizvodnje mehaničke celuloze tvornice u sklopu tvrtke Drvenjače d.d. je 45 000 tona. Za proizvodnju punog godišnjeg kapaciteta potrebno je od prilike 120 000 m³ sirovine. Prema ugovoru Drvenjače d.d. sa Hrvatskim Šumama, tvrtka Drvenjača bi trebala dobiti cca 100 000 m³ sirovine od Hrvatskih Šuma, međutim u praksi to bude negdje između 70 000 m³ i 80 000 m³. Zbog rastuće potražnje za mehaničkom celulozom, raste i proizvodnja tvrtke te njena potreba za sirovinama, stoga preostalih 50 000 m³ kupuju na otvorenom tržištu.

Grafikon 1. Vodeći dobavljači – regije sirovine za proizvodnju RMP drvenjače za tvrtku Drvenjača d.d. , Fužine u 2023. godini



Izvor: Pripremila studentica prema izvoru „Wood Supply Statement regarding EU Timber regulation 995/2010, 2023. Godišnje izvješće o dobavi sirovine“ (9.2.2024.)

Hrvatske Šume većinu svojeg drveća pribavljaju u Primorsko-goranskoj županiji, a nešto manje u Ličko-senjskoj i Karlovačkoj županiji. U nedostatku šuma određene kakvoće, ostatak

se pribavlja u susjednim državama. Najveći dobavljači osim Hrvatskih Šuma su Branal d.o.o. iz Slovenije i Slovenski državni gozd odnosno SiDG d.o.o. Nekoliko privatnih kompanija s juga Austrije čini čak 15% sirovine. Kvaliteta sirovine koja pristiže bilježi se pod nazivom "drvo za drvne ploče", a to je najniža kategorija drva koja se ne može koristiti u pilanama. Vrste drveća od kojih se mehanička celuloza proizvodi su isključivo jela i smreka.

4.3. SPECIFIČNOSTI PROIZVODNJE MEHANIČKE CELULOZE

Proizvodni proces u Drvenjači d.d. započinje pripremom postrojenja za rad. Prema radnom nalogu (vrsti drvenjače koja će se proizvoditi) određuje se koja će se sirovina uzeti sa skladišta sirovine. Trupci se dovoze do utovarnog stola za neotkorene trupce. Trupci čiji je promjer veći od 90cm se izdvajaju. Oni s promjerom manjim od 90 cm lančanim transporterima na otkoravanje koje vrši stroj naziva guljač kore. Odstranjena kora nije otpad, koristi se kao energent u kotlovnici na biomasu. Nakon otkoravanja trupci čiji je promjer veći od 60 cm se izdvajaju i šalju na liniju za cijepanje i piljenje, a oni čiji je promjer manji od 60 cm idu na sjekirostroj koji ih ustinjava. Sva piljevina koja nastaje obradom trupaea kao drvni tehnološki ostatak se deponirana deponiju piljevine do prerade u pelete. Dobivena sječka se prosijava, prevelika se vraća natrag na sjekirostroj na dodatno usitnjavanje, a odgovarajuća ide na presipnu stanicu. Trupci koji su izdvojeni zbog prevelike debljine se na liniji za doradu trupaca; piljenje i cijepanje, dodatno pile i tako ispiljeni idu do stroja koji se zove Rotodrum, gdje se usitnjavaju. Nakon toga idu transporterima do sjekirostroja gdje se dodatno usitnjavaju i pretvaraju u sječku. Bitno je naglasiti da i u tom dijelu obrade trupaca dolazi do izdvajanja grube piljevine i kore koja se deponira na posebnim deponijima i koristi kao energent u kotlovnici na biomasu. Sječka odgovarajuće veličine dolazi do presipne stanice odakle može biti pohranjena u silose iz kojih se direktno dozira u proizvodnju ili može biti deponirana na pomoćno natkriveno skladište sječke.

Iz silosa se sječka prema radnom nalogu to jest vrsti drvenjače koja je naručena izvlakačima vadi i transporterima vodi do kada za pranje. Nakon pranja sav otpad se izdvaja i deponira na deponij za drvni otpad. Oprana sječka deponira se u metalnom silosu oprane sječke odakle se dozira na mlin I koji sječku melje na sitne komade. Mljevena sječka se iz mlina I pužnim transporterima prenosi do mlina II gdje se ona dodatno domeljava. Po završetku procesa mljevenja i izlaska sječke iz mlina vrše se kontrole suhoće i stupnja mljevenja. Transporteri

mljevenu drvnu masu vode do kade II odakle se odvodi u uređaj koji se zove „Delta screen“. Delta scree je uređaj u koji se upišu određeni parametri kao veličina i gruboća sječke, te uređaj služi kako bi provjerio kakvoću dobivenog proizvoda koji je prošao kroz mlin I i mlin II. Ukoliko drvena masa zadovoljava propisanu kakvoću, transportira se do Hedemora ugušćivača, a ako nije, šalje se na daljnje usitnjavanje i obradu na mlin III, odakle se ponovo vraća u kadu II i ponovo prolazi isti postupak separacije na Delta Screenu dok rezultati ne budu zadovoljeni. Kada su rezultati usitnjavanja i mljevenja, te stupanj suhoće zadovoljavajući, sječka se prebacuje ponovno u kadu II, gdje se prema zahtjevu kupca dobivena masa izbjeljuje upotrebom kemikalija (izbjeljivanje u lužnatom mediju s Vodikovim peroksidom, uz korištenje Vodenog stakla kao stabilizatora za vodikov peroksid i sumpome kiseline za neutralizaciju) do određenog stupnja bjeline. Kada je stupanj postignute bjeline zadovoljavajući, masa se pumpama odvodi do preše za odvodnju.

„TWP-31“ naziv je za prešuza odvodnju mase. „TWP-31“ radi na sistemu sita i valjaka za prešu koji iz dobivene mase preša vodu, te po završetku procesa dobiva se drvena masa u trakastom obliku. Dobivena traka drvene mase trga se na sitne komade i sustavom pužnih transporterata odvodi na sušenje, gdje se kontrolira stupanj postignute suhoće proizvoda.

Nakon preše, drvena masa prolazi kroz postrojenje za sušenje koje sa radom počinje nakon pripreme toplog zraka. Topli zrak za potrebe sušenja drvenjače dobiva se sagorijevanjem tehnološkog ostataka u bioenergani, termouljnoj kotlovnici na biomasu. Proces sušenja počinje tako da se termoulje zagrijava na visoke temperature, pomoću izgaranja biomase. Nadalje sustavom pod nazivom „izmjenjivač topline“ zagrijava se zrak, koji se koristi kao medij za sušenje vlakana drvene mase u sušari sa pneumatskim tipom transporta. Po završetku procesa sušenja, kada je stupanj suhoće zadovoljen, započinje proces baliranja.

Osušena drvenjače se u stroju imena „form preša“ preša u listove . Točnije 5 listova koji se naslažu jedan na drugi dok se ne dobije bala koja je prosječne težine 175 kilograma. Po završetku procesa formiranja bale, bala nastavlja svoj put kroz pogon gdje mora proći automatsku vagu zbog provjere težine, te dolazi u omotačnicu. U omotačnici bala se omata papirom te veže plastičnom žicom, što je naposljetku finalno pakiranje proizvoda RMP drvenjače. Po završetku pakiranja bale se transporterima odvede u skladište gotovog proizvoda.

4.4. VODEĆI UVOZNI PARTNERI TVRTKE

Drvenjača sav svoj proizvod šalje u izvoz na međunarodnoj razini. Najveći uvoznici mehaničke celuloze suradnici tvrtke Drvenjača d.d. na europskom kontinentu su redom Italija, Slovenija, Srbija, Austrija i Njemačka. Kontejnerski prijevoz većinskim dijelom prometuje iz luke Rijeka za Tursku, Tunis, Indiju i Kinu. Neke od tvrtki sa kojima Drvenjača surađuje su Reno de Medici S.p.A. iz Italije sa podružnicama St. Lucia, St. Giustina i Ovaro. Nadalje Mayr-Melnhof Karton AG podružnica Količevo u Sloveniji, Umka d.o.o., Beograd, Srbija i FM Cartiera Di Momo S.P.A. u Europi. Khanna Paper Mills Ltd. indijska tvrtka, proizvođač kartona kupac je većinskog dijela tereta koji se šalje kontejnerima od luke Rijeka za luku Mundra u Indiji.

4.5. IZVOZNI POSTUPAK I OTPREMA PROIZVODA NA KONKRETNOM PRIMJERU

Otpremnički posao u tvrtci obavljaju dva otpremnika, dok voditeljotpreme i komercijale nadgleda logističke operacije i ugovara poslove. U nastavku rada opisane su prema kronološkom redosljedu sve komercijalne logističke djelatnosti i operacije izvedene unutar tvrtke.

4.5.1. Zaprimanje narudžbe

Početak poslova voditelja otpreme u tvrtci Drvenjača kreće u trenutku kada kupac naruči robu, uslijed čega je voditelj dužan sastaviti, ispuniti, te kupcu poslati ispunjenu, pečatiranu i potpisanu potvrdu o narudžbi. U njoj se nalaze podatci o količini i vrsti proizvoda koji je naručen, te datum zaprimanja narudžbe. Jednu kopiju dokumenta voditelj šalje kupcu, a drugu šalje svom otpremniku. Sva komunikacija unutar tvrtke odvija se putem elektronske pošte.

4.5.2. Ugovaranje Incoterms pariteta

Nadalje, posao preuzima otpremnik koji prema INCOTERMS paritetima utvrđuje pojedinosti vezane uz transport tereta. Kako bi se razjasnile uloge zadaća uvoznika i izvoznika pri međunarodnom trgovanju Međunarodna trgovačka komora odnosno ICC (engl. Interantinal Chamber Commerce) razvila je niz međunarodnih pravila pod nazivom Incoterms. Incoterms pariteti razjašnjaju koja stranka snosi troškove prijevoza, skladištenja, osiguranja, ležarine i sve

dodatne troškove i rizike na koje nailazi roba u provoznom putu. Postoji ukupno jedanaest vrsta Incoterms pariteta od kojih se sedam koristi u svim vrstama prijevoza, dok se četiri koriste isključivo u pomorskoj i riječnoj plovidbi.

Tvrtka Drvenjača većinskim djelom posluje prema INCOTERMS DAP paritetu u kojem je navedeno sljedeće: isporučeno na mjestu uz navedeno mjesto, prodavatelj stavlja robu na raspolaganje kupcu na dolaznom prijevoznom sredstvu pripremljeno za iskrcaj, snosi trošak i rizik dok roba nije isporučena uključujući izvozne carinske formalnosti i tranzit kroz treću zemlju. Kupac mora preuzeti robu te snosi rizik i trošak nakon što je roba isporučena uključujući iskrcaj, uvozne formalnosti, carinu, porez i ostale troškove nakon uvoza.²¹ Manji dio klijenata organizira svoj vlastiti prijevoz, trenutno je to jedan kupac, Umka d.o.o. iz Srbije. U tom slučaju radi se o EXW INCOTERMS paritetu koji kaže da franko tvornica, kupac preuzima robu i odgovornost u tvornici prodavatelja, prodavatelj ne snosi nikakve ostale troškove.²² Ukoliko se radi o EXW paritetu, kupac je 24 sata unaprijed dužan obavijestiti otpremnika o dolasku svojih kamiona po kupljenu robu kako bi ovaj mogao osigurati utovar, pripremiti dokumentaciju i osigurati stanje robe na skladištu, a ukoliko se radi o DAP paritetu, otpremnik je dužan pronaći odgovarajući prijevoz za teret.

4.5.3. Ugovaranje prijevoza robe

Tvrtka Drvenjača vrši 65-75% prijevoza tereta kamionima trećih strana, a ostalih 25-35% kamionima iz vlastitog voznog parka. Kamioni u vlasništvu tvrtke Drvenjača d.d. prevoze u većem udjelu robu u kontejnerima kojima je destinacija luka Rijeka gdje se oni ukrcavaju na brodove, dok treće strane prevoze robu na prikolicama sa ceradom.

Otpremnik vlastiti prijevoz dogovara sa trećim staranama putem telefona ili elektronske pošte, gdje je potrebno ugovoriti cijenu prijevoza, vrijeme i mjesto ukrcavanja, vrijeme i mjesto iskrcaja, te ostale specifičnosti vezane uz transport robe koje su ugovorene na sastanku između kupca i voditelja otpreme. Specifičnosti vezane uz transport nalaze se na potvrdi o narudžbi, a neki od najčešćih sa kojima se otpremnik u ovom primjeru susreće su:

²¹ <https://www.fas-logistika.hr/en/korisno.php> (23.04.2024.)

²² Ibidem (23.04.2024.)

- Prijevoz mora biti organiziran isključivo kamionom sa prikolicom sa ceradom i zatvorenim krovom,
- U jednom danu ne smije biti obavljeno više od četiri ukrcaja,
- U tjednu od 14. siječnja do 18. siječnja mora biti ispostavljeno 2/3 narudžbe.

Treće strane od kojih Drvenjača naručuje usluge prijevoza:

- NAR-trans,
- Frgačić transporti,
- Šped trans,
- Klana trans,
- prijevoznički obrt „Abramović“ ,
- Nikić transporti,
- Čebuhar Grupa d.o.o.

Po zaključenju ugovora o prijevozu, prijevoznik je naručitelju prijevoza dužan dostaviti račun i dokument kojim potvrđuje da je robu dostavio, te da je ona preuzeta u dobrom stanju. Po dostavljenom računu, otpremnik u knjigu pod nazivom „Knjiga otprema-izvoz“ upisuje broj računa, broj otpremnice, ime i prezime vozača koji je vozio turu, registarske oznake kamiona i prikolice, te status računa kao plaćeno ili neplaćeno. „Knjiga otprema-izvoz“ koristi se kao baza u kojoj se nalaze svi podatci o računima kako bi se tvrtka osigurala od duple naplate računa, te osigurala da je isplatila prijevoznika za obavljenu uslugu prijevoza.

4.5.4. Kopnena otprema proizvoda

Vozač dolazi na mjesto predviđeno za zaprimanje prijevoznika od strane otpreme, otpremniku daje prazni Međunarodni tovarni list – CMR (engl. Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road), svoje ime i prezime, registarsku oznaku vozila i prikolice i lokaciju dostave naručene robe. Otpremnik priprema praznu plastičnu prozirnu vrećicu na koju mora napisati vozačevo prezime i registarsku oznaku prikolice. Vozač je dužan uzeti uzorak robe koja se krca u njegovu prikolicu, staviti ga u praznu vrećicu, te ju vratiti otpremniku. Razlog tome je što se uzorak svake ture tereta šalje u laboratorij tvrtke na analizu,

kako bi se provjerila gustoća i vlažnost pošiljke. Otpremnik vrši odvagu praznog vozila sa prikolicom i vozačem unutar vozila. Nakon što je odvaga zabilježena, otpremnik vozača upućuje u jedno od 3 skladišta gdje se taj dan vrši ukrcaj robe. Roba koja ima niži postotak suhoće (između 84 i 86%) čuva se u skladištu koje se nalazi u blizini željezničke stanice Fužine, dok se roba sa većim postotkom suhoće (86 do 88+%) čuva u novoizgrađenom skladištu na području tvornice RMP drvenjače. Nakon što viličaristi utovare kamion sa 138-144 bala mehaničke celuloze, odnosno drvenjače, kamion ponovno odlazi na odvagu, kako bi se provjerilo je li u pretovaru te kolika je točna težina punog vozila sa prikolicom i vozačem unutar vozila. Ukoliko je vozilo u pretovaru, otpremnik na semaforu uključi crveno svjetlo, te je potrebno iskrcati višak proizvoda. Ukoliko je težina vozila i robe zadovoljavajuća ispod propisane granice, otpremnik na semaforu pali zeleno svjetlo što znači da vozilo može krenuti prema otpremničkom dijelu. Težina se također provjerava na graničnim prijelazima, te na odredištu kako bi se utvrdilo da roba nije napuštala vozilo te da je sve na broju. Otpremnik priprema svu dokumentaciju potrebnu za nastavak izvoznog procesa. Za zemlje unutar Europske Unije dokumenti koje vozač mora imati kod sebe su odvaga, otpremnica i CMR obrazac kojim vozač potvrđuje preuzimanje robe od pošiljatelja. Za zemlje van Europske Unije potrebno je robu cariniti. Do prije mjesec dana, roba se na carinjenje slala u međunarodnoj špediciji Zagrebšped d.o.o. u Karlovcu. No od 01. siječnja 2024. godine tvrtka Drvenjača d.d. obavlja proces carinjenja *in-house*.

4.5.5. Pomorska otprema proizvoda

Od prekomorskih kupaca najviše se posluje sa Indijom i Turskom. Tu se povremeno javlja još Tunis. Kina je do prije par godina bila naš najveći prekomorski kupac, međutim sada ju je zamjenila Indija. Turska nije čistio prekomorski kupac jer se roba može poslati i kamionima, međutim, cijena brodskog prijevoza je mnogo niža od kamionskog.

Tijek otpreme kontejnera za voditelja otpreme počinje kada kupac pošalje upit. U dogovoru sa proizvodnjom i logistikom odlučuje se dali se taj upit može realizirati. Nakon toga dogovara se video konferencijski sastanak gdje voditelj otpreme ugovaranjem uvjeta transporta kupljene robe sa kupcem započinje proces otpreme. Nakon usmenog dogovora slijedi sastavljanje dokumentacije. Prvi dokument koji se sastavlja u kontejnerskom prijevozu bez iznimke jest „potvrda o narudžbi“. Na dokumentu pod imenom „potvrda o narudžbi“ sažeto pišu svi uvjeti isporuke kao što su vrsta INCOTERMS pariteta, tko plaća troškove rukovanja

terminalom–DTHC (engl. Destination Terminal Handling Charges), *freight prepaid* ili *freight collect* način plaćanja, troškovi zaštite kontejnera i ostale specifičnosti vezane uz teret i njegov transport. Specifičnosti vezane uz transport vrlo je važno unaprijed ugovoriti i dokumentirati kako ne bi došlo do potrebe za sudskim sporovima u nastavku kretanja kontejnera po dobivnom lancu. Također bitno je jasno odrediti tko je odgovoran za podmirenje troškova u svakom djelu transporta zasebno. Po završetku sastanka, ugovaranjem zadovoljavajućih uvjeta za obje strane počinje proces sudjelovanja otpremnika. Glavna razlika između kamionskog i kontejnerskog prometa sa gledišta otpremnika jest ta što u kontejnerskoj otpremi postoje dodatne odgovornosti. Jedna od ključnih dodatnih odgovornosti je pronalazak odgovarajuće špedicije. Tvrtke u pravilu uvijek imaju bolju cijenu kod špedicije, nego li direktno kod broдача, razlog tome je što špediteri na osnovi ukupnih bukiranih količina, imaju rabate kod broдача. Špediteri se u mnogo slučajeva vežu za pojedinog broдача, te sa njim imaju blizak odnos, što bi značilo da sa njima odrađuju većinu posla, pa stoga kod njega imaju najbolje uvjete. Isto tako, svaki broдар je jak na određenom tržištu. Tako na primjer najbolje veze sa Indijskim lukama imaju CMA CGM i Maersk, dok Turske luke najbolje pokrivaju Cosco i Hapag Lloyd. Tako se i Drvenjača veže uz pojedine špeditere/brodare, ovisno o tome koliko su jaki na pojedinim linijama, jer na osnovu količina otpremnik dobije bolje uvjete. Na ponudi nije uvijek bitna samo najniža cijena. Tu je još niz stvari koje kupac traži. Primjerice, kupac u Indiji inzistira da mu ponuda sadrži 14 dana *free* ležarina (engl. *demurrage*) na destinaciji. To znači da ima 14 dana od kada brod stigne da preuzme pune kontejnere i vrati prazne kontejnere bez dodatnih troškova.

Nakon pronalaska zadovoljavajuće špeditorske kuće, otpremnik mora u svrhu zadovoljavanja akreditiva sakupiti veliku količinu dokumentacije koju je potrebno dostaviti bankama. Dokumentacija koju banke zahtjevaju sastoji se od certifikata o osiguranju, certifikata o starosti broда, teretnice, HGK potvrda o podrijetlu robe, certifikata o vlazi, certifikata o kvaliteti, certifikata o količini, samostojećeg računa, packing liste, bankarske mjenice i ovisno o specifičnosti odredišta u nekim slučajevima potrebna je dodatna dokumentacija.

Po završetku pisanog dijela otpremničkog posla, prelazi se na pronalazak kontejnera, njihov dovoz i odvoz, te brigu o ukrcanju robe. Dakle, otpremnik je dužan u što kraćem vremenskom periodu prazne kontejnere dovesti u Fužine, napuniti ih proizvodom i vratiti ih

pune natrag u luku Rijeka. Prazni kontejneri koje je tvrtka Drvenjača zakupila nalaze se polovično na kontejnerskom terminalu Depolink na Kukuljanovu, a druga polovica nalazi se u luci Rijeka. Otpremnik isključivo vlastitim kamionima organizira dovoz praznih kontejnera u tvrtku. Po dolasku kontejneri se u periodu od nekoliko dana pune RMP drvenjačom, te postepeno voze u luku gdje su spremni za ukrcaj. U kontejnere se tovari nešto više robe nego u kamion. Kamioni obično tovore cca 24.500 kg odnosno 144 bale, unitizirane u pakete po 3 bale u visinu. Kod broskog transporta koriste se isključivo 40 " HC kontejnere (40 stopni *High cube*). Razlog tome je taj što u regularne četrdeset stopne kontejnere volumenom ne stane dovoljno robe, tj. puni četrdeset stopni kontejner može primiti od prilike 23 do 24 tone tereta. U 40" HC kontejnere stane 156 bala što iznosi cca 26.500 kg. Organizacija transporta kamionskog dijela lakša je za otpremnika u ovom slučaju zato što se prijevoz vrši isključivo vlastitim kamionima. Otpremnik je dužan najaviti vozače u luci kako bi im unaprijed bio odobren pristup, te kako bi se smanjili vrijeme provedeno u luci. Po dolasku u luku, kontejner se iskrcava, a vozač je dužan ostaviti špediteru dokumente za ovjeravanje. Nakon što zadnji kontejner stigne u luku, špediter ovjerava otpremnice, te ih šalje natrag otpremniku.

Redosljed dokumentacije u izvoznom postupku za svu izvezenu robu je isti. Ukoliko postoje dodatci to je isključivo u specifičnim slučajevima. Prvi dokument dana svako jutro u ured otpreme donosi šef odjela proizvodnje, dokument po imenu **Izvještaj o proizvodnji** (Privitak 1) od prethodnoga dana u kojem piše koliko je toga dana proizvedeno bala mehaničke celuloze, koja je razina suhoće proizvedenih bala i naznačuje se ukoliko je celuloza bijeljena. Priloženi dokument broj 1 je primjerak izvještaja o proizvodnji za dan 27. kolovoza koji u ured otpremništva stiže 28. kolovoza u 7:00 sati ujutro početkom radnoga dana kako bi otpremnik mogao organizirati najoptimalniji prijevoz i prodajnu cijenu za taj proizvod. **Primka** (Privitak 2), dokument broj 2 u otpremno-dopremnom procesu, radi se na temelju izvještaja o proizvodnji, dok se u to vrijeme roba zaprima na skladište. Primka je dokument koji mora biti knjigovodstveno ispravan i sastoji se od dva dijela. Prvi dio je zaglavlje a drugi stavke s popisom roba. Organizacija transporta za robu može biti organizirana od strane primatelja ili pošiljatelja. Ukoliko je transport organiziran od strane pošiljatelja, što je u ovom slučaju Drvenjača d.d., tada otpremnik pronalazi raspoložive kamione i vozače te ih šalje na odabrane rute. Provjerava se koliko kamiona dolazi na utovar tog dana kako bi pogon, skladište, viličari i dizalice bili spremni za ukrcaj i iskrcaj robe. Po dolasku kamiona radi se **Otpremnica** (Privitak 6). Kamioni se važu kako ne bi bili u pretovaru te kako bi se u svakom trenutku znalo koliko robe je taj kamion prevezio. Potrebno je ispuniti Međunarodni tovarni list – **CMR** (Privitak 7) za međunarodni transport, a zato što tvrtka Drvenjača izvozi samo izvan Republike Hrvatske, svaki kamion mora imati CMR. Otpremnik s kupcem dogovara cijenu prijevoza. Šalje se **Potvrda narudžbe** (Privitak 3) u kojoj pišu uvjeti plaćanja, isporuke, cijena po jedinici tereta (metrička tona) i sve ostale stavke koje su dogovorene. Nakon toga radi se **Zaključnica** (Privitak 4). Iz zaključnice se radi **Otpremnica**. Iz otpremnice se radi **Račun** (Privitak 8). Svaki račun i prateći broj otpremnice upisuje se u **Knjigu evidencije otpreme i izvoza**. Podatci koji se u toj knjizi upisuju su datum pošiljke, količina u balama i bruto tonaži, registarska tablica kamiona i prikolice koja prevozi teret, te kojem prijevozniku pripada kamion. Kada je račun naplaćen i podmiren to se također upisuje u knjigu kako se isti račun ne bi naplatio više od jedan puta, te se provjerava da li je naplaćena ispravna suma novca za pruženu uslugu (relaciju prijevoza). Kada prazan kamion sa prikolicom dođe po teret prvo mora biti izvagan, nakon utovara ponovno se vrši odvaga kako bi se uvidjelo da kamion nije u pretovaru. Po završetku odvage izdaje se **Dokument odvage** (Privitak 5). Otpremnik mora obaviti razgovor sa vozačima koji voze međunarodne linije prema

zemljama kojima je potrebno carinjenje kako bi se organiziralo carinjenje da prijevoz može teći bez većih zastoja. Dokument za najavu carinjenja zove se **Dispozicija za carinjenje** (Privitak 10). Ukoliko se u dogovoru sa vozačima ustanovi da će carinjenje biti obavljeno na određenom graničnom prijelazu tada se sva potrebna dokumentacija šalje na taj granični prijelaz prije nego što vozač uopće dođe. Pritom je dodatno potrebno najaviti točan dolazak vozača kako se carinski postupak ne bi dodatno usporavao. Također postoji mogućnost carinjenja na nekoj od špedicija koje se ne nalaze na graničnim prijelazima. Na specifičnom primjeru iz prakse, u razgovoru sa vozačem, po završetku utovara dogovoreno je kako isti neće ići na carinjenje na graničnom prijelazu Bajakovo, već će se postupak carinjenja obaviti na carini u Karlovcu, gdje mora stići do 15:00 sati kako bi roba bila ocarinjena dana istoga dana.

Jedna od razlika u dokumentaciji kada se radi o prijevozu kontejnera je **Akreditiv** koji rade banke, kako bi se osiguralo plaćanje s obje strane. U akreditivu se nalaze razne odredbe koje ugovorne stranke dogovaraju i kojih se moraju pridržavati kojih se moraju pridržavati, a to su: količina, datum pristignuća pošiljke, cijena usluge, datum dospijeca, luka ukreaja i iskreaja te ostale stavke akreditiva koje su različite za svaki sklopljeni akreditiv. Dogovori postignuti akreditivom mogu se mijenjati ukoliko jedna od stranaka ima valjan razlog to zahtijevati, a druga stranka i banka zahtjev prihvate. Na predmetnom akreditivu je bilo navedeno da je dogovoreni datum isporuke 21. kolovoza 2023. godine, međutim 21. srpnja 2023. godine uslijed oluje i pada dizalice u luci uništeni su kontejneri Drvenjače d.d. te se prvotno dogovoreni rok isporuke naveden na akreditivu nije mogao ispoštovati. To je bilo razlogom da se zatraži Zahtjev za produljenje roka isporuke. Dakle ovaj je slučaj primjer promjene datuma isporuke unutar akreditiva , obzirom da je stranka imala opravdan razlog tražiti navedenu promjenu.

Privitak 1. Izvještaj o proizvodnji



Drvenjača[®] d.d. - Fužine
DIONIČKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU,
TRGOVINU I USLUGE



Odjel proizvodnje drvenjače

Fužine, 27.08 2023

Dnevni izvještaj o proizvodnji drvenjače

Bale (komad - oznaka)	Suhoća (%)	Bjelina (°ISO)
683-C	86,2 86,6	84,7

Paleta (komad - oznaka)	Suhoća (%)	Bjelina (°ISO)

Voditelj odjela proizvodnje drvenjače:

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 2. Primka



DIONIČKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU
TRGOVINU I USLUGE



Stranica 1 od 1

Primka za vlastitu robu br. 234

Fužine, 27.08.23

Radni nalog br.

R B	Šifra	Kataloški broj	Naziv robe - usluge	Barkod	Kol Jed.mj.	Cijena	Vrijednost
1	45892	11-5892	MEHANIČKA DRVNA CEL-DRVENJAČA, NEBIJELJ.	2000000458922	683,00 bal	66,0000	45.078,00
Ukupna vrijednost							45.078,00

Napomena :

Dokument izradio:
Dominik Mulc



OIB: 85782406387

«Drvenjača» d.d. - dioničko društvo za proizvodnju trgovinu i usluge · Danje selo 62 51322 Fužine
tel.: +385(0)51/830-100 · fax: +385(0)51/833-487 · e-mail: drvenjac@drveni.com.hr · URL: www.drvenjaca.hr
Reg. sud: Trgovački sud Rijeka · MBS: 040001826
Temeljni kapital: 54.339.300,00 kuna uplaćen u cijelosti · Ukupan broj izdanih dionica: 181.131 dionica nominalnog iznosa po 300,00 kn
Predsjednik NO: dr.sc. Ivan Likar · Uprava: dr.sc. Branko Likar

IBAN: Erste & Steiermärkische bank d.d. HR8124020061100386940



Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 3. Potvrda narudžbe

Dominik Mulc

Pošiljatelj: Goran Mihic <goran.mihic@drvenjaca.hr>
Poslano: 23.08.23 13:03
Primatelj: Milan Anđelić; Ivana Backović KAPPASTAR GROUP; Milica Đokić
Kopija: Nevenka Hadžić; Dominik Mulc; branko.likier@drvenjaca.hr
Predmet: POTVRDA NARUDŽBE br. 048-GM/23

DRVENJAČA d.d. FUŽINE

POTVRDA NARUDŽBE br. 048-GM/23

KUPAC: FABRIKA KARTONA UMKA
DATUM NARUDŽBE: 23.08.2023.

BROJ NARUDŽBE: NP23-10412 do NP-10421 (10 kamiona)

KOLIČINA: 250,00 ADMT
OPIS ROBE: NEBIJELJENA DRVENJAČA - STANDARD
JEDINIČNA CIJENA: 525,00 EUR / ADMT (88:100) FCA Fužine

UVJETI PLAĆANJA: 75 dana / 30 dana uz 1% rabata
UVJETI ISPORUKE: tjedan 35. 10 kamiona

S poštovanjem,

Goran Mihić

Drvenjača d.d.
Donje selo 62
HR - 51322 Fužine
www.drvenjaca.hr
Phone: 00385 (0) 51 830 112
Fax: 00385 (0) 51 830 190
Cell: 00385 (0) 99 312 54 92

Privitak 4. Zaključnica



Zaključnica 05 507 - 2608

Location and Date	Fužine, 23.08.23	
Order Nr.:	NP23-10412 do NP-10421 (048-GM/23) / 23.08.23	"Umka" doo Umka
Method of Payment:	Transakcijski račun	13. Oktobra br.1
Due Date:	06.11.23	01260 UMKA
Contract Nr.:	41	Serbia
Base on:	05 507 - 2608	VAT ID: RS100003017
Time of creation	08:48:48	

Delivery place:

No	Article name	Quantity	Unit	Price	Value	%Disc1	Total disc
45892	MEHANIČKA DRVINA CEL.-DRVENJAČA, NEBIJELJ. OD ČETINJACE, FSC 100%	250,000	T	525,000 €/T	131.250,00 €		
	Order No./Contract No.: NP23-10412 do NP-10421 (048-GM/23)						
	Lorry No.:						
	Delivery document: 05 507 - 2608						
	Date of shipment: 23.08.2023.						
	Paritet: FCA						
	Weight bruto: 250.000 kg						
	Weight netto: 250.000 kg						
	Pakete: 1.440 bal						
	Total quantity:	250,000 T			Total value:		131.250,00 €
	Srednji tečaj NBH za €:	1,000000 EUR					
	TOTAL:	131.250,00 €					
	UKUPNO:	131.250,00 EUR					

Dominik Mulc

TUEV - COC - 000825



OIB: 85782406387

«Drvenjača» d.d. - dioničko društvo za proizvodnju trgovinu i usluge • Denje sela 62 - 51322 Fužine
tel.: +385(0)51/830-100 • fax: +385(0)51/835-487 • e-mail: drvenjaca@ri.t-com.hr • URL: www.drvenjaca.hr
Reg. sud: Trgovački sud Rijeka • MBS: 040004826

Temeljni kapital: 34.339.300,00 kuna uplaćen u cijelosti • Ukupan broj izdanih dionica: 181.131 dionica nominalnog iznosa po 300,00 kn
Predsjednik NO: dr.sc. Ivan Likar • Uprava: dr.sc. Branko Likar



IBAN: Erste & Steiermärkische bank d.d. HR8124020061100386940

Zagreb, Data d.o.o. - Apress
28.08.2023 08:49

Drvenjača d.d. - PC Drvenjača 2023

Stranica: 1/1

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 5. Dokument odvage

Drvenjača d.d. Donje selo 62 51322 Fužine			
Vaganje broj:		27 242	
Registracija:	BG940DN	Prikolica:	AF986BG
Kupac:	UMKA		
Roba:	DRVENJAČA NEBIJELJENA		
Napomena:			
Prvo vaganje:	Datum:	Vrijeme:	Izvagana masa:
	3.1.2007	00:33	14.660 kg
Drugo vaganje:	3.1.2007	01:24	38.960 kg
Bruto:	38.960 kg		
Tara:	14.660 kg		
Neto:	24.300 kg		
Vagao:		Vozač:	
			
»DRVENJAČA« Dioničko društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge FUŽINE 9			

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 6. Otpremnica



Otpremnica 1067-2608

Mjesto i datum Fužine, 24.08.23

Narudžba Kupca: NO23-90823...9091(043-GM/23) od 17.07.23

Zaključnica: 46 od 17.07.23

Ugovor broj: 41 od 31.12.18

Porezni broj: HR 85782406387

"Umka" doo Umka

13.Oktobara br.1

01260 UMKA

Serbia

VAT ID: RS100003017

Narudžba: NO23-90823...9091(043-GM/23)

Artikal	Naziv	Količina	JM	Bruto KG	Suhoća	Neto KG
45892	MEHANIČKA DRVNA CEL.-DRVENJAČA,NEBIJELJ. OD ČETINJAČE, FSC 100%	144,000	bal	24.300	87,70	24.217

Registracija: BG940DN/AF986BG

Vozač: MILAN TEŠIĆ 016837325

Izdao: _____

»DRVENJAČA«
Dioničko društvo za proizvodnju,
trgovinu i usluge
FUŽINE 9

Izradio:
Nevenka Hadžić

TUEV - COC - 000825



The mark of
responsible forestry

OIB: 85782406387
»Drvenjača« d.d. dioničko društvo za proizvodnju trgovinu i usluge · Dunje selo 62 · 51322 Fužine
tel.: +385(0)51/830-100 · fax: +385(0)51/830-487 · e-mail: drvenjaca@rt.com.hr · URL: www.drvenjaca.hr
Reg. sud: Trgovački sud Rijeka · MBS: 040004826
Temeljni kapital: 6.499.780,00 € uplaćen u cijelosti · Ukupan broj izdanih dionica: 162.494 dionica nominalnog iznosa po 40,00 €
Predsjednik NO: dr.sc. Ivan Likar · Uprava: dr.sc. Branko Likar

IBAN: Erste & Steiermärkische bank d.d. HR 8124020061100386940



Zagreb, Delta d.o.o. - Apress
24.08.2023 10:02





Drvenjača d.d. - PC Drvenjača 2023

Stranica: 1/1

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 7. CMR

1 Primjerak za pošiljatelja Exemplaire du l'expéditeur

 3 850157 019304 Sa desetim crtama uovertveni dio mora popuniti prijevoznik Les parties encadrées de lignes grasses doivent être remplies par le transporteur uključeno i v compris les 1-15 19+21+22 Popunjeno na odgovornost pošiljatelja od A remplir sous la responsabilité de l'expéditeur Narodna novina d.d., Zagreb - (180) 130029 Čizak za narudžbu: UT-XIII-23	1 Pošiljatelj (ime, adresa, zemlja) Expéditeur (nom, adresse, pays) Drvenjača d.d. - PC Drvenjača Donje selo 62 51322 Fužine CROATIA		MEĐUNARODNI TOVARNI LIST LETTRE DE VOITURE INTERNATIONALE  F 4316554 Na ovaj prijevoz će se primijeniti Konvencija o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom, bez obzira na bilo koje suprotne propise. Ce transport est soumis, nonobstant toute clause contraire à la Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR).																																				
	2 Primaatelj (ime, adresa, zemlja) Destinataire (nom, adresse, pays) "Umka" doo Umka 13. Oktobara br. 1 0 1260 UMKA Serbia		16 Prijevoznik (ime, adresa, zemlja) Transporteur (nom, adresse, pays) ASTRA SB BG 340DN/AF986BG																																				
	3 Mjesto isporuke (mjesto, zemlja, datum) Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays, date) 13. Oktobara br. 1 0 1260 UMKA Srbija		17 Ostali prijevoznici (ime, adresa, zemlja) Transporteurs successifs (nom, adresse, pays)																																				
	4 Mjesto i datum preuzimanja pošiljke na prijevoz (mjesto, zemlja) Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays) Fužine CROATIA 24.08.2023.		18 Primjedbe i ograničenja prijevoznika Réserves et observations du transporteur																																				
	5 Popratne liste Documents annexés 1067 - 2608																																						
6 Oznaka i broj Margues et numéros MEHANIČKA DRVNA CEL.-DRVENJAČA, NEBIJELJ. NETO KG: 24217.00 KOLETA: 144		10 Statistički broj No. statistique		11 Bruto težina, kg Poids brut, kg 24300	12 Zapremnina m³ Volume m³																																		
13 Uputstva pošiljatelja (za carinske i druge radnje) Instructions de l'expéditeur		19 Posebni dogovori Conventions particulières		<table border="1"> <thead> <tr> <th>20</th> <th>Plaća A payer par</th> <th>Pošiljatelj Expéditeur</th> <th>Valuta Monnaie</th> <th>Primaatelj Le destinataire</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prijevozni troškovi Prix de transport</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Snižene Réductions</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ostatak Solde</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dodataci Suppléments</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ostali troškovi + Frais accessoires</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>UKUPNO TOTAL</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	20	Plaća A payer par	Pošiljatelj Expéditeur	Valuta Monnaie	Primaatelj Le destinataire	Prijevozni troškovi Prix de transport					Snižene Réductions					Ostatak Solde					Dodataci Suppléments					Ostali troškovi + Frais accessoires					UKUPNO TOTAL				
20	Plaća A payer par	Pošiljatelj Expéditeur	Valuta Monnaie	Primaatelj Le destinataire																																			
Prijevozni troškovi Prix de transport																																							
Snižene Réductions																																							
Ostatak Solde																																							
Dodataci Suppléments																																							
Ostali troškovi + Frais accessoires																																							
UKUPNO TOTAL																																							
14 Odredbe o plaćanju vozarine Prescriptions d'affranchissement <input type="checkbox"/> Plaća pošiljatelj/Franco <input type="checkbox"/> Plaća primaatelj/Non Franco		15 Poduzete Remboursement																																					
21 Ispostavljeno u Présenté à Fužine dana 24.08.2023. le 24		22  »DRVENJAČA« Dioničko društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge FUŽINE 9 Potpis i pečat pošiljatelja Signature et timbre de l'expéditeur		23  ASTRA SB d.o.o. DOBANOVCI Potpis i pečat prijevoznika Signature et timbre du transporteur																																			
		24 Pošiljku preuzeo: Marchandises reçues: Mjesto Lieu dana le 20																																					

* U slučaju opasne robe, upišite pored eventualne pohrane u zadnjem redu prostora za opis pošiljke i razred, tekući broj, a ako se traži i slovo ADR.
 * En cas de marchandises dangereuses indiquer, outre la certification éventuelle, à la dernière ligne du cadre: la classe, le chiffre et le cas (choant), la lettre, ADR.

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 8. Račun za robu I. dio

Invoice 223-11-2377

Location and Date **Fužine, 24.08.23**
Order Nr.: NO23-90823...9091(043-
GM/23) / 17.07.23
Method of Payment: Transakcijski račun
Due Date: 07.11.23
Base on: **05 2232 - 2608**
Time of creation 10:07:57

"Umka" doo Umka
13.Oktobara br.1
01260 UMKA
Serbia
VAT ID: RS100003017

Delivery place:

No	Article name	Quantity	Unit	Price	Value	%Disc1	Total disc
45892	MEHANIČKA DRVNA CEL.-DRVENJAČA, NEBIJELJ. OD ČETINJAČE, FSC 100%	24,217	T	525,000 €/T	12.713,925 €		

Order No./Contract No.: NO23-90823...9091(043-GM/23)
Lorry No.: BG940DN/AF986BG
Delivery document: 1067-2608
Date of shipment: 24.08.2023.
Paritet: FCA Fužine
Weight bruto: 24.300 kg
Weight netto: 24.217 kg
Bale: 144 bal

Total quantity: 24,217 T

Total value: 12.713,93 €

Srednji tečaj NBH za €: 1,000000 EUR

TOTAL: 12.713,93 €

UKUPNO: 12.713,93 EUR



The mark of
responsible forestry
Zagreb Data d.o.o. - Apross
24.08.2023 10:23

OIB: 85782408387

«Drvenjača» d.d. dioničko društvo za proizvodnju trgovinu i usluge • Donje selo 62 • 51322 Fužine
tel.: +385(0)51830-100 • fax: +385(0)51830-487 • e-mail: drvenjaca@d.d.-com.hr • URL: www.drvenjaca.hr

Reg. sud. Trgovnički sud Rijeka • MBS: 010001826
Temeľni kapital: 54 639.300,00 kuna uplaceno u cijelosti • Ukupna broj izdatih dionica: 181.131 dionica nominalne izno-si po 300,00 kn
Predsjednik NO: dr.sc. Ivano Likar • Uprava: dr.sc. Branko Likar



IBAN: Erste & Steiermarkische bank d.d. HR8124020061100366940

Drvenjača d.d. - PC Drvenjača 2023

Stranica: 1/2

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 9. Račun za robu II. dio



"Drvenjača" d.d. - fužine
DIONIČKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU
TRGOVINU I USLUGE



Napomena:

Težina žice : 23 kg

PLAĆANJE U ROKU OD 75 DANA OD DATUMA RAČUNA NA NAŠ RAČUN KOD :
ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK D.D. RIJEKA, JADRANSKI TRG 3A - SWIFT:ESBCHR22
IBAN:HR8124020061100386940

ZA PLAĆANJE U ROKU OD 30 DANA OD DATUMA RAČUNA KUPCU SE PRIZAJE 1% RABATA I ZA ISTO DAJE KNJIŽNO
ODOBRENJE

THE EXPORTER OF THE PRODUCTS COVERED BY THIS DOCUMENT (CUSTOMS AUTHORIZATION NO. HR/10/073/14)
DECLARES THAT, EXCEPT WHERE OTHERWISE CLEARLY INDICATED, THESE PRODUCTS ARE OF CROATIAN
PREFERENTIAL ORIGIN

IZVOZNIK PROIZVODA OBUHVATENIH OVOM ISPRAVOM (CARINSKO OVLAŠTENJE BR.
HR/10/073/14) IZJAVLJUJE DA SU, OSIM AKO JE TO DRUKČIJE IZRIČITO NAVEDENO, OVI PROIZVODI HRVATSKOG
POVLAŠTENOG PODRIJETLA.

PLAĆANJE OSLOBOĐENO PDV TEMELJEM ČLANKA.45.STAVAK.1,TOČKA 1

SVI DRVNI PROIZVODI NA OVOM RAČUNU SU FSC™ CERTIFICIRANI / ALL THIS PRODUCTS THAT ARE IDENTIFIED AS
SUCH ON THIS DOCUMENT ARE FSC CERTIFIED

Izdavatelj računa:
Nevenka Hadžić

Odgovorna osoba:
dr.sc. Branko Liker

Likvidator:
Goran Mihic, dipl.oec.

TUEV - COC - 000825



The mark of
responsible forestry
Zagreb Data d.o.o. - Apress
24.08.2023 10:23

OIB: 85782406387

"Drvenjača" d.d. - dioničko društvo za proizvodnju trgovinu i usluge • Donje selo 62 • 51322 Fužine
tel.: +385(0)519830-100 • fax: +385(0)51e35-487 • e-mail: drvenjaca@t-t-t.com.hr • URL: www.drvenjaca.hr

Reg.sud: Trgovački sud Rijeka • MBS: 010001826

Temeljni kapital: 84.339.000,00 kuna uplata u cijelosti • Ukupan broj izdanih dionica: 181.131 dionica nominalnog iznosa po 460,00 kn
Predsjednik NO: dr.sc. Ivan Likar • Uprava: dr.sc. Branko Liker

IBAN: Erste & Steiermärkische bank d.d. HR8124020061100386940



Drvenjača d.d. - PC Drvenjača 2023

Stranica: 2/2

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 10. Dispozicija za carinjenje

IZVOZNIK: 85782406387, Drvenjača d.d. Fužine
OIB, naziv i mjesto
dr. sc. Branko Liker, 36048610249, 051/830-120, 051/835-675, 0958339955 (otprema)
odgovorna osoba, OIB, telefon, fax, e-mail

Dispozicija
za izravno zastupanje u izvozu br. 66/23

1. Pošiljatelj: Drvenjača d.d. - Donje selo 62, 51 322 Fužine, 051/830-120, 051/835-675, Branko Liker
točan naziv i adresa, telefon, fax, odgovorna osoba
2. Kupac: "Umka" d.o.o., Ulica 13 Oktobar br. 1, 1260 Umka: Beograd-Čukarica, Srbija
točan naziv i adresa
3. Primatelj: "Umka" d.o.o., Ulica 13 Oktobar br. 1, 1260 Umka, Srbija, +00381113316503
točan naziv i adresa, telefon, fax, odgovorna osoba
4. Vrijednost robe iz računa / ugovora : 12.713,93 €
5. Paritet prema INCOTERMS-u: FCA Fužine
6. Trgovački naziv robe na stranom i hrvatskom jeziku (vrsta i kakvoća) i tarifni broj iz Carinske tarife: 47010090
Mehanička drvena celuloza(drvenjača):
Dobivena na rafineru(RMP) neb.od četinjače
7. Količina robe: u jedinici mjere: 24.217 kg bruto težina: 24.300 kg
broj koleta i vrsta: 144 obujam/dimenzija: _____
8. Mjesto carinjenja: Karlovac
9. Vrsta transporta: cestovni
cestovni, željeznički, zračni, pomorski, kombinirani, zbirni, po šta
10. Roba osigurana (ne/da): _____ Relacija: _____ Rizik: _____
osigurana vrijednost: _____ osiguravatelj i broj police: _____
11. Datum i mjesto preuzimanja robe: Fužine, 24.08.2023.
12. Upute za carinjenje robe u inozemstvu (mjesto i otpremnik) _____
13. Zemlja naplate: Srbija Zemlja namjene: Srbija
14. Upute za popunjavanje EUR-a: -/-
15. Upute za popunjavanje transportnih isprava: _____
16. Broj i datum nadzorne knjige: 676/ 23.04.2018.
17. Vrsta carinskog postupka: 10 konačni izvoz
18. Garancija za tranzitni postupak: _____
19. Dodatne upute: MRN polje 38 = 24.228 kg
20. Prijevozne i ostale troškove plaća: _____

OIB, naziv i adresa, žiro račun

Sukladno članku 5. St.2. Carinskog zakona Zajednice, ova dispozicija je ujedno punomoć za **IZRAVNO ZASTUPANJE** kojom otpremnik: **02573674713, Zagrebšped d.o.o. Zagreb, Vodovodna 20A, 10000 Zagreb - podružnica Karlovac, Hrvatska**

Podaci o ovlaštenom carinskom otpremniku, OIB, naziv i adresa

djeluje u ime i za račun druge osobe. Opuномоћеник је овлашћен за подузимање свих радњи у поступку који води Carinska uprava. U odnosu na carinske deklaracije, uvoznik je odgovoran za plaćanje carinskog duga koji proizlazi iz carinske deklaracije.

PRILOZI: račun prodavatelja broj: 003-11-2397
prijevozni dokumenti: CMR
EUR: _____
ostalo: otpremnica 1067-2609

Potpis i žig odgovorne osobe:

»DRVENJAČA«
Dioničko društvo za proizvodnju,
trgovinu i usluge
FUŽINE 9

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 11. Račun za uslugu carinjenja



Zagrebšped d.o.o. međunarodna špedicija, unutarnja i vanjska trgovina



www.zagrebšped.hr

»DRVENJAČA«
Dioničko društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge
FUŽINE

25. 08. 2023

Prilježeno dne

Br. 3305 Odjel vrijed:

85782406387
DRVENJAČA d.d.

DONJE SELO 62
51322 FUŽINE
OIB: 85782406387

Pozicija: 264-305-2290-C
Zaključak: 64
Izvoznik: DRVENJAČA d.d.
JCD: 23HR030481E002710B5
Pošiljka: Broj koleta 144 24380 kg
Vrsta robe: drvena cellulosa

Datum računa: 07.08.2023.

Račun br.: 2288-264-13

Račun izdan: Karlovac, 07.08.2023. 09:31:00

Redni broj	Opis	Količina	EUR
1	Otpremnička usluga i carinsko zastupanje	1,00	26,00
			26,00
	Ukupno:		EUR 26,00
	Ostaje za platiti:		EUR 26,00
	Slovima: dvadesetšesteurinulac		
	Datum izvršenja usluga: 04.08.23		
	Datum plaćanja: 03.09.23		
	Način plaćanja: transakcijski račun		
	Uplatu po ovom računu izvršite s pozivom na broj: 2288-264-13		
	Rok za reklamacije: 8 dana po primitku računa.		
	PDV nije obračunat po čl.45 st.1 ZPDV		
	PRILOZI: CARINSKA DEKLARACIJA,FAKTURA,CMR		
	Porezna osnovica 25%: 0,00		
	PDV 25%: 0,00		
	Oslobođeno: 26,00		
	Tečaj konverzije: 1 EUR = 7,53450 HRK		HRK 195,90
	Račun izradio/la: Valentina Bosiljevac		
	Kontrolirao/la: Viktorija Šmuk		

ZAGREBŠPED
d.o.o. za međunarodnu špediciju,
unutarnju i vanjsku trgovinu 117
Zagreb, Vodovodna 20A
Podružnica KARLOVAC, Trg kralja P.Svačića 1

IBAN: HR3324070001100051336

OTP banka d.d. Split
MBR: 0180556 OIB: 02573674713 PDV ID: HR02573674713
Trgovački sud u Zagrebu, MBS: 080039616
Temeljni kapital: 13.200.000,00 kn uplaćen u cijelosti
Uprava: direktor Drago Bago

Adresa: Vodovodna 20a
Grad: 10000 Zagreb
Telefon: +385 01 5570-555
Telefax: +385 01 5570-510
E-mail: info@zagrebšped.hr
URL: http://www.zagrebšped.hr

Podružnice: Karlovac,
Koprivnica, Osijek, Rijeka,
Sisak, Split, Varaždin, Zadar,
Ličko Petrovo Selo

Granični prijelazi: Bajakovo,
Majjevac, Slavonski brod-most,
Stara Gradiška, Zračna luka
Zagreb, Županja-most, Ilok

Izvor: Drvenjača d.d. (28.08.2023.)

Privitak 12. Račun za uslugu prijevoza



Račun R-1Br:851/1/1

AUTOPRIJEVOZNIČKI OBRT

«NAR-TRANS» NARANČIĆ

HR - 51000 RIJEKA, Crnčićevo 10
Tel/fax: +385 (0) 51/ 642-614 ;641-427
Mob: + 385 (0) 98 / 44 27 81
OIB:HR46044896601
E-mail:nar-trans@hi.t-com.hr

Rijeka:09.08.2023. 10:00:00
Valuta:09.09.2023.
Način plaćanja:Transakcijski račun
IBAN:HR29 2402006-1100168268 Erste bank d.d.
Poziv na broj:851-23

« DRVENJAČA « D.D.
DONJE SELO 62
51 322 FUŽINE

MB 03048446, OIB 85782406387

KAMION: RI-648 TP/ RI-609 ZN
Usluga izvršena 09.08.2023. CMR BR.4316745

Obavljena usluga	Km	Kol.	Jed.mjere	Osnovna CIJENA	PDV 25 %	UKUPNO S PDV
Transport robe na relaciji » DRVENJAČA « FUŽINE - BELLUNO	22	08. 2023		EUR	580,00	145,00
CIJENA PRIJEVOZA						725,00

"drvenjača" d.d. fužine

OVJERA RAČUNA S TIM DA SE TERETE TROŠKOVI:

1. Pj _____

2. Pj _____

FUŽINE, _____ LIKVIDATOR _____

UKUPNO: =725,00 €
UKUPNO: =5.462,51 KN

Slovima: Sedamstodvadesetpet eur-a
(Fiksni tečaj konverzije: 7,53450)

Devizno plaćanje: IBAN:HR 29 24020061100168268, SWIFT COD:ESBCHR 22
ERSTE BANK D.D.

Narančić
(Operator)

AUTOPRIJEVOZNIČKI OBRT
» NAR-TRANS «
Narančić S.
RIJEKA, Crnčićevo 10
tel/fax: (051) 642-614, 641-427
OIB: 46044896601
(M.P.)

Žiro račun:HR29 2402006-1100168268 ERSTE BANK d.d Rijeka*Upisan u obrtni registar, matični broj obrta:90859766
Vlasnik obrta: Narančić S.
Oznaka operatera Ankica Narančić ; OIB 46044896601

5. ZAKLJUČAK

Logistika otpreme je skup radnji vezan uz prijevoz sirovina i proizvoda od proizvođača do krajnjeg potrošača. Kako bi tvrtke ostale konkurentne na tržištu, moraju usavršiti logističke procese skladištenja, prijevoza i usluge dodatne vrijednosti (engl. *added value services*) do točke maksimalne optimizacije. Kroz povijest se očituje napredak i sve veći značaj logistike, od njezinih početaka u obliku upravljanja resursa do današnje djelatnosti koja povezuje čitav svijet. Najveći učinak se ogleda kroz proces trgovniskog poslovanja koje upravlja protokom robe, usluga i informacija. Kompleksnost logističkog procesa najbolje prikazuje činjenica kako postoje na desetak različitih podvrsta koje se specijaliziraju u svome polju. Naglasak se stavlja na *in-house* logistiku, pomoću koje tvrtke osobno kontroliraju sve logističke procese, što dovodi do boljeg nadzora i optimizacije svakog aspekta logističkih operacija. U suprotnom, tvrtke se odlučuju na *outsourcing* logističkih procesa radi brže implementacije i jednostavnijeg poslovanja.

Otpremnik je osoba koja se bavi poslovima vezanim uz međunarodni promet i vanjskotrgovinsku razmjenu, kao što su istraživanje tržišta, otpreme, dopreme i pripravljanja dokumentacije. Jedan od bitnih poslova otpremnika je dogovor sa kupcem oko INCOTERMS pariteta. INCOTERMS pariteti skup je pravila donesenih od strane Međunarodne trgovinske komore kako bi podjelili odgovornost kupca i prodavatelja. Postoji 11 vrsta INCOTERMS pariteta, od kojih je 7 primjenjivo na sve vrste transporta a 4 isključivo na pomorski i riječni.

Na primjeru tvrtke Drvenjača d.d. može se uočiti dinamičnost i kompleksnost logističkog djelovanja. Poslovi otpreme i dopreme su od ključnog značenja za tvrtke kao što je Drvenjača. Tvrtka posluje 49 godina i ujedno je jedan od najvećih izvoznika mehaničke celuloze u istočnom dijelu Europe. Najveći udio dobave sirovine stiže upravo iz hrvatske, a izvoz robe vrši se u Italiju, Sloveniju, Srbiju i Njemačku cestovnim putem, te Tursku, Indiju, Tunis i Kinu morskim putem. Počevši od uvoza od prethodno ugovorenih dobavljača, sirovine se prevoze do pogonskih jedinica gdje započinje proces proizvodnje mehaničke celuloze. Kompleksnost logističkog procesa dolazi do izražaja u trenutku otpreme finalnog proizvoda, gdje se može uočiti niz različitih aktivnosti potrebnih za efikasnu uslugu. Neke od logističkih operacija koje

je tvrtka usavršila su: organizacija skladištenja robe prema kvalitetnom razredu, pakiranje i certificiranje proizvoda, organizacija adekvatnog prijevoza, *in-house* operacije kao na primjer cijelokupni proces carinjenja. Dokumentacija u proznom postupku je obilata. Neki od najbitnijih dokumenata u izvozu su otpremnica, teretnica, akreditiv, primka i računi. U pogledu kamionske otpreme, Drvenjača sve logističke operacije obavlja samostalno, tojest *in-house* logistikom. Brodska otprema zahtjeva jedini dio *outsourcinga* u poslovanju tvrtke koji se javlja u obliku lučke agenture. Kada se sagleda cijelokupni proces logistike otpreme na primjeru tvrtke Drvenjača, zaključuje se da logističko djelovanje ima krucijalnu ulogu u oblikovanju poslovanja tvrtke.

LITERATURA

- [1] Jacobs F. R., Chase R. B.: Upravljanje operacijama i lancem opskrbe, Mate d.o.o., Zagreb, 2018.
- [2] Bloomberg D. J., LeMay S., Hanna J. B.: Logistika, Mate d.o.o., Zagreb, 2006.
- [3] Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Hrvatska enciklopedija, Sv. III, str. 662-666, Zagreb, 1942.
- [4] Matić B.: Međunarodno poslovanje-institucije, pravila i strategije, Ekonomski Fakultet, Zagreb, 2016.
- [5] Matić B.: Vanjskotrgovinsko poslovanje, Sinergija, Zagreb, 2004.
- [6] Matić B.: Poslovanje u vanjskoj trgovini, Ekonomski Fakultet, Zagreb, 2016.
- [7] Pavlič H., Zelenika R.: Upravljanje logističkim mrežama, Ekonomski Fakultet, Rijeka, 2007.
- [8] Kratofil Krehula Lj.: Celuloza i tehnologija papira, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, Zagreb, 2022.
- [9] Zelenika, R.: Međunarodna špedicija, Ekonomski fakultet, Rijeka, 1996.

INTERNET IZVORI:

- [1] <https://www.tp-machines.com/en/company/useful-information/35-parity-international-commercial-terms-incoterms> (23.04.2024)
- [2] <https://www.fas-logistika.hr/en/korisno.php> (23.04.2024)
- [3] <https://www.enpeks.rs/parity.html> (03.05.2024)
- [4] <https://www.eurostar.hr/incoterms-pariteti-spedicija-rijeka-intrastat-carinjenje/> (07.05.2024)
- [5] <https://hr.kuehne-nagel.com/hr/-/znanje/pariteti-incoterms-2020> (07.05.2024)
- [6] <https://www.drvenjaca.hr/> (21.05.2024)
- [7] <https://www.khannapaper.com/> (21.05.2024)

- [8] <https://rdmgroup.com/> (21.05.2024)
- [9] <https://www.mm.group/en/> (21.05.2024)
- [10] <https://www.umka.rs/> (21.05.2024)
- [11] <https://ba.unitechzibo.com/info/cellulose-production-method-79547710.html> (09.06.2024)
- [12] <http://ba.souzvacru.com/info/pulp-production-44108992.html> (11.06.2024.)
- [13] <https://www.mecalux.com/blog/logistics-history-origin> (30.08.2024)
- [14] <https://www.inboundlogistics.com/articles/types-of-logistics-management/> (30.08.2024.)
- [15] <https://www.mecalux.com/blog/logistics-processes> (31.08.2024.)
- [16] <https://tehnika.lzmk.hr/otpremništvo/> (01.09.2024.)
- [17] <https://www.hemisphere-freight.com/knowledgehub/what-is-freight-forwarding-everything-you-need-to-know> (01.09.2024.)
- [18] <https://www.magellanlogistics.com.au/types-of-freight-forwarding/> (02.09.2024.)

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1- Regije dobavljači sirovine za proizvodnju RMP drvenjače u 2023. godini str. 15

POPIS SLIKA

Slika 1- Slikoviti prikaz odgovornosti stranaka prema Incoterms paritetima str. 11